

TAJNA s. r. o.
Tajná č. 163, 952 01 Tajná

Rozšírenie prevádzky vinárstva Tajna

**Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti vypracované podľa zákona
č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**

november 2021

I. Údaje o navrhovateľovi

1. Názov (meno)

TAJNA s. r. o.

2. Identifikačné číslo

43 806 350

3. Sídlo

Tajná č. 163, 952 01 Tajná

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa

Mgr. Rastislav Demeš
Nevidzany č. 288
951 62 Nevidzany

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

COLEUS VM, s.r.o.
Vincent Mészáros
Staničná 1787
952 01 Vráble
IČO: 35 953 152
mobil +421 905 340 166

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

„Rozšírenie prevádzky vinárstva Tajna“

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

Hlavným cieľom zmeny navrhovanej činnosti je výstavba výrobnoprevádzkovej budovy s infraštruktúrou, ktorá bude súčasťou existujúceho areálu Vinárstva Tajna v obci Tajná. Novostavba bude slúžiť pre potreby vinárstva na spracovanie hrozna z okolitého vinohradu. Územie je v územnom pláne obce Tajná určené ako vinice a charakter okolia zostane nezmenený.

Navrhovaná činnosť „Rozšírenie prevádzky vinárstva Tajna“ v zmysle prílohy č.8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je zaradená:

kapitola č. 12. Potravinársky priemysel

- položka č. 1 pivovary, sladovne, vinárske závody a výrobnenealkoholických výrobkov - časť B – bez limitu podlieha zisťovaciemu konaniu v zmysle zákona. Navrhovaná činnosť bola posudzovaná ešte v roku 2012 a v danej veci bolo vydané rozhodnutie č. A/2012/01537-010-F21 zo dňa 22.06.2012. Keďže dochádza k rozšíreniu výrobnoprevádzkovej budovy navrhovaná činnosť podlieha oznámeniu zmeny činnosti v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

1. Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Nitriansky
Okres: Nitra
Obec: Tajná
Katastrál. územie: Tajná
Parcelné číslo: 1126/2, 1190/27, 1192, 1201/2, 1201/5, 1201/14 (extravilán)

Rozšírenie prevádzky vinárstva Tajna sa rieši zrealizovaním novostavby výrobnoprevádzkovej budovy situovanej v areáli vinárstva, severovýchodne od existujúcich budov. Novobudovaná stavba bude priamo nadväzovať na existujúcu zástavbu a okolité vinice bez rušivých efektov.

Umiestnenie navrhovanej činnosti

miesto realizácie navrhovanej činnosti

2. Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy (záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky) a údajov o výstupoch (napríklad zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície)

Plánovaná zmena navrhovanej činnosti sa nachádza južnej časti katastrálneho územia Tajná. Z juhu pozemok ohraničuje miestna komunikácia Tajná – Telince, na ktorú je areál v súčasnosti napojený. Z ostatných strán je areál ohraničený jestvujúcimi vinicami.

Rozšírenie prevádzky vinárstva spočíva vo vybudovaní novej výrobnoprevádzkovej budovy, kde sa presunie celá výroba zo súčasných, existujúcich priestorov, ktorá sa zároveň rozšíri k spracovaniu väčšej kapacity. Novo navrhovanú stavbu môžeme rozdeliť na tri priestory – výrobný, administratívny a degustačný.

Vo výrobnej časti dôjde ku kompletnému spracovaniu hrozna, výrobe vína a jeho skladovaniu. Predpokladá sa spracovania 300 ton hrozna a uskladnenie 180 000 ks fliaš. Vo výrobnej časti bude pracovať cca 6 pracovníkov, pre ktorých je navrhnuté dostatočné sociálno-hygienické zázemie, šatne a denná miestnosť.

Administratívna časť je navrhnutá na druhom nadzemnom podlaží a zahŕňa dve kancelárie a kanceláriu riaditeľa určené pre 5 pracovníkov, pre ktorých je navrhnuté dostatočné sociálno-hygienické zázemie.

Degustačná časť zahŕňa priestor určený pre degustáciu vín navrhnutý pre 30 hostí. V degustačnej miestnosti bude podávané iba víno a servírované drobné degustačné záhryzy. Pre servírovanie bude slúžiť kuchynka. Pre hostí je navrhnuté sociálno-hygienické zázemie.

Stavba bude zapustená do svahu čím sa dosiahne jej lepšie začlenenie do prostredia. Zasadenie budovy do terénu si vyžiada zrealizovanie oporného múru. Súčasťou rozšírenia prevádzky sú i parkovacie a spevnené plochy, ktoré sú napojené na areálové spevnené plochy.

2.1 Opis technického a technologického riešenia

Výrobnoprevádzková budova je navrhovaná rozmerov 22,85 x 56,00 m s čiastočne predsadenou markízou. Jedná sa o čiastočne dvojpodlažnú stavbu. Výška stavby je 7,05 m. Vnútorne priestory môžeme rozdeliť na výrobné (spracovanie hrozna, tanková miestnosť, fľaškovanie, sklad, sudová pivnica, laboratórium) a prevádzkové-administratívne priestory a sociálno-hygienické zázemie pre zamestnancov, degustačná miestnosť a sociálno-hygienické zázemie pre hostí. Okolo budovy je navrhnutá komunikačná spevnená plocha a oporné múry. Konštrukcia budovy bude kombinovaná – klasická murovaná a oceľová halová.

Údaje o základnom stavebno-technickom riešení

Výmera záujmového územia – existujúce stavby	Plocha (m ²)
Existujúci objekt - vinárstvo	486,00 m ²
Existujúci objekt – technicko-hospodárska budova	140,00 m ²
Existujúce hospodárske budovy (garáže)	175,00 m ²
Existujúce spevnené plochy	1 006,00 m ²
Existujúca zeleň - výsadba	181,00 m ²
Plocha viníc (údaj z geodetického zamerania)	182 872,60 m ²
Výmera záujmového územia – navrhované stavby	
SO 101 – Výrobnoprevádzková budova	1 279,60 m ²
SO 102 – Oporné múry	dĺžka 265,00 m / 79,50 m ²
SO 201 – Spevnené plochy – cestný betón	1 794,40 m ²
SO 201 – Spevnené plochy – zámková dlažba	163,90 m ²
SO 201 – Spevnené plochy – parkovisko – zatrávňovacia dlažba	37,00 m ²
Zeleň - výsadba	316,30 m ²
Zeleň – ostatná plocha	272,50 m ²

Technické riešenie pre spracovanie hrozna a výrobu vína vychádza z priestorových možností, ktoré novonavrhovaný priestor ponúka a súčasne sa vytvorí sústava zariadení, ktorých využitím sa zabezpečia také technologické postupy, aby sa dosahovali požadované parametre štandardu výrobkov akostných vín s prívlastkom.

Technické riešenie príjmovú časť spracovateľskej technológie prevádzkovateľa, ktorá pozostáva z mlynko-odstopkovača s násypkou, vretenového čerpadla a pneumatického lisu. Mlynko-odstopkovač bude umiestnený pod prístreškom, ako aj vretenové čerpadlo zabezpečujúce prepravu odstrapenej suroviny - hrozna do lisu. Preprava hrozna z vinohradu bude v big-boxoch, z ktorých je vysýpaná do mlynko-odstopkovača, z ktorého je pripojenie pomocou vretenového čerpadla a flexibilných hadíc do lisu, alebo vinifikátora.

V priestore spracovania a kvasenia budú osadené nerezové nádrže valcovitého tvaru s vývodom na odkalenie muštu. Všetky nerezové nádrže budú v prevedení dvojplášťovou bočnou stenou s napojením priestoru na chladenie, ktoré bude umožňovať reguláciu teploty v nádrži, a tým aj priebeh kvasenia muštu na víno. Z hľadiska technologického sa jedná o riadený proces kvasenia, ktorý má zásadný význam pre dosiahnutie kvality vína, a tým aj potrebného výrobného štandardu. Vo vinohradníckych krajinách EÚ sa tento technologický zásah pokladá za jeden z najdôležitejších pre zabezpečenie kvality vína. Nádrže budú napojené potrubím na akumuláciu nádrž chladiacej jednotky a pomocou čerpadla a riadiacej jednotky PC a jeho softveru a solenoidových ventilov bude do priestoru dvojitého plášťa každej nádrže samostatne vpúšťané také množstvo chladiacej kvapaliny, aby sa dosiahla požadovaná teplota muštu pri kvasení. Priebeh teploty je u každej nádrže snímaný priebežne tepelnými snímačmi a vyhodnocovaný riadiacou jednotkou, porovnávaný s nastaveným režimom, na základe ktorého PC vykoná príslušné korekcie. O priebehu kvasenia v časovom intervale je možné u každej nádrže je na PC k dispozícii potrebná informácia. V priestore pred nádržami na odkalenie sa počíta s umiestnením a napojením vinifikátorov a kryomacerátorov s objemom 5 000 litrov v nerezovom prevedení. Uvedené zariadenia budú slúžiť na fermentáciu rmutu pre výrobu červeného vína. Okrem toho v priestore budú v priestore umiestnené zariadenia: čerpadlo na víno a mušt, doskový fliter a stanica CIP na sanitáciu. Priamo na tankovú miestnosť je napojený aj priestor na prípravu fľaškovania a sektov, s ktorým má určenie pre finalizáciu produkcie. V tejto miestnosti bude umiestnená plnička fliaš typu triblok a tiež etiketovačka na nalepenie samolepiacich etikiet potrebných na označenie výrobku. Pripojenie na plničku bude riešené flexibilne pomocou čerpadla na víno z nerezových nádrží. Naplnené a označené fľaše budú uložené do kartónov a následne uskladnené v sklade vína a materiálov na regálovej zostave, z ktorej bude vykonaná expedícia. Okrem toho bude časť produkcie vín uskladnená aj v sudovej pivnici, kde bude uskladnenie formou drevených sudov, rôznych objemov.

Všetky priestory výroby budú opatrené betónovou podlahou s polyuretánovým náterom určeným pre potravinárske prevádzky, ktorá bude doplnená o sústavu

odvodňovacích žľabov na odvod odpadovej vody po čistení nádrží. Rovnako budú priestory doplnené vzduchotechnikou, nakoľko tam budú umiestnené nádrže na riadené kvasenie. Súčasťou vybavenia bude výmenník n a chladenie a klimatizáciu priestoru. Celá budova je tepelne izolovaná z dôvodu udržania nízkej teploty pomocou chladiacich zariadení.

Nová budova bude napojená na vnútroareálový rozvod elektrickej energie, splašky budú odkanalizované do vodotesnej žumpy, technologická odpadová voda bude zberaná do retenčnej nádrže, po prečistení budú odvádzané do vsakovacej jamy. Dažďové vody zo strechy a spevnených plôch budú odvádzané do vsakovacích jám (resp. studní). Objekt bude vykurovaný tepelnými čerpadlami, ktorými bude zabezpečené i chladenie vnútorného priestoru.

Prístup na pozemok bude riešený napojením na existujúce vnútroareálové spevnené plochy. Nová vnútroareálová komunikácie je navrhnutá z cestného betónu, šírky 4,00 m, s odvodnením na terén. Do areálu vinárstva je z regionálnej cesty III. triedy č. 1651 zrealizovaný vjazd, ktorý si nevyžiada stavebnú úpravu ani rozšírenie. K prevádzke vinárstva patria i existujúce parkovacie plochy prístupné priamo z cesty III. triedy č. 1651, ktoré zostanú nezmenené. Areál vinárstva s príľahlými vinicami je oplotený.

2.2 Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

Rozšírenie prevádzky vinárstva Tajna je plánované na parcelách č. 1126/2, 1190/27, 1201/2, 1201/5, 1201/14, 1201/5, a 1192 v k.ú. Tajná. Dotknuté územie je vedené v evidencii katastra ako orná pôda, vinica, zastavaná plocha a nádvorie resp. ostatná plocha. Pozemky sú umiestnené mimo zastavaného územia obce.

Stavebná činnosť rešpektuje ustanovenia vyplývajúce zo zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania ŽP a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Spotreba vody

Navrhovaný objekt bude zásobovaný z navrhovanej studni. Studňa musí byť umiestnená v neznečisťujúcom prostredí. Do vzdialenosti 2 m od vonkajšej konštrukcie studne nesmie byť územie znečisťované ani inak dodatočne ohrozované napr. inou stavbou alebo činnosťou. Nad studňou sa vybuduje monolitická šachta. Vstup do šachty bude cez oceľový poklop. Šachta bude vybavená oceľovým vstupným rebríkom a musí byť vodotesne zaizolovaná. Presný typ vodárne a veľkosť čerpadla sa upresní, keď bude známa kóta hladiny spodnej vody a výtlačná výška pre čerpadlo.

Z navrhovanej studni bude vedený navrhovaný areálový vodovod pre navrhovaný objekt. Bude vyhotovený z PE HD100 D63 SDR11 PN16 a bude

privedený do navrhovaného objektu. Areálový vodovod bude vyspádovaný do armatúrnej šachty. Z navrhovaného objektu bude vyvedená odbočka, pre dopúšťanie požiarnej nádrže.

Výpočet potreby

Počet zamestnancov v administratíve: 10 osôb 60 l/ os.deň
Počet zamestnancov vo výrobe: 6 osôb 150 l/ os.deň
Počet návštevníkov: 30 osôb 5 l/ os.deň

súčiniteľ dennej nerovnomernosti podľa počtu obyvateľov $k_d = 2,0$
súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti $k_h = 1,8$

-priemerná denná potreba vody $Q_p = 1\,500,0 \text{ l/deň}$
-maximálna denná potreba vody $Q_m = 3\,000,0 \text{ l/deň}$
-maximálna hodinová potreba vody $Q_h = 540 \text{ l/hod} = 0,15 \text{ l/s}$
-ročná potreba vody $Q_{rok} = 382,5 \text{ m}^3/\text{rok}$

Presná potreba vody bude uvedená v ďalšom stupni projektovej dokumentácie v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

Potreba požiarnej vody bude zabezpečená nadzemnými požiarňmi hydrantmi DN150 umiestnenými na novom rozvode požiarnej vody dimenzie DN 150, ktorý bude zokruhovaný. Najnepriaznivejšie umiestnený hydrant musí mať hydrostatický pretlak najmenej 0,25 MPa. Na areálovom požiarňom vodovode budú osadené nadzemné hydranty v počte kusov 2 ks. Z areálového požiarneho vodovodu budú vysadené odbočky HDPE D63, ktoré budú opatrené zemným uzáverom DN50. Od uzáveru bude vedený areálový vodovod HDPE D63 až k navrhovanému objektu kde bude prepojený s vnútorným požiarňm vodovodom. Areálový požiarň vodovod bude zásobovaný vodou z navrhovanej požiarnej nádrže o objeme 45 m³. Pre potreby zabezpečenia priaznivých tlakových a prietokových pomerov bude vedľa požiarnej nádrže osadená zosilovacia stanica vody (ATS). Z dôvodu požiadavky požiarnej ochrany na objem požiarnej nádrže 45 m³ bude v areáli osadená podzemná požiarňo-retenčná nádrž o objeme 50 m³. Požiarň nádrž bude dopúšťaná pomocou dažďovej vody. Je potrebné uviesť do prevádzkového poriadku vodovodu, že nádrž musí byť v prípade vyprázdnenia doplnená vodou do 36 hodín. Dopúšťanie nádrže bude prevedené zaškolenou obsluhou investora. V prípade suchých dní je možné nádrž dopĺňať pomocou autocisterny.

Energetické zdroje

Spotreba elektrickej energie za rok sa zvýši po realizácii navrhovanej zmeny činnosti. Nová budova bude napojená na vnútroareálový rozvod elektrickej energie.

Vnútroareálový rozvod pre stavbu bude napojený z jestvujúceho hlavného rozvádzača, z rezervného vývodu. Pripojenie bude do podružného rozvádzača osadeného technickej miestnosti. Pripojenie HR1 bude káblom NAYY-J4x150.

energetická bilancia

Inštalovaný výkon $P_i = 120 \text{ kW}$

Súčasnosť $\beta = 0,45$

Súčasný výkon $P_s = 54 \text{ kW}$

Ročná spotreba elektrickej energie :125 000 kWh

skratová bezpečnosť navrhovanej sústavy

Skratová odolnosť rozvádzača HR1 bude $I_{sk} = 10 \text{ kA}$

Skratová odolnosť poistkovej skrine PRIS -HASMA bude pre prístrojovú náplň 3x SPH00 80A

$I_{sk} = 120 \text{ kA}$.

Súčasťou vnútroareálových rozvodov bude aj vonkajšie osvetlenie. Kábel vonkajšieho osvetlenia bude vedený súbežne s napájacím káblom. Súbežne bude uložený aj zemiaci pás FeZn 30x4. Osvetlenie bude riešené oceľovými pozinkovanými stožiarmi so svietidlami LED.

Objekt bude zásobovaný teplom na vykurovanie a ohrev TV kaskádou tepelných čerpadiel vzduch – voda v kombinácii s akumuláčnou nádržou. Teplá voda bude pripravovaná v samostatnom zásobníkovom ohrievači TV, ktorý bude dobíjaný tepelnými čerpadlami.

Vybrané prevádzkové a výrobné priestory budú temperované resp. vykurované (na teploty podľa požiadaviek technológie) teplovzdušnými jednotkami podstropnými s teplovodným výmeníkom + destratifikátory.

Dopravná a iná infraštruktúra

Realizáciou navrhovanej zmeny činnosti nedôjde k zmenám dopravného napojenia. Existujúci areál je dopravne napojený miestnu komunikáciu - cestu III. triedy Telince – Tajná - Vráble, ktorá sa na cestu I. triedy č. I/51 Levice – Nitra napája v obci Telince a vo Vrábľoch. Vnútroareálové spevnené plochy riešia hlavne prístupovú komunikáciu, manipulačné plochy a parkovisko v kontakte s navrhovanou stavbou. Rešpektujú sa technické kritériá normových nárokov i parametrov nákladných zásobovacích vozidiel bez návesu. Typ vozidla reprezentuje európsky štandard vozidla do dĺžky 12,00 m.

Súčasťou objektu vnútroareálových spevnených plôch sú aj parkovacie miesta zo zatravnovacej dlažby. Výpočet odstavných stojísk je spracovaný v zmysle STN 73 6110/Z2 Projektovanie miestnych komunikácií – zmena 2 čl. 16.3.10.

Výpočet parkovacích miest:

Počet zamestnancov existujúca prevádzka = 5 osôb

Počet zamestnancov navrhovaná prevádzka = 15 osôb

Spolu zamestnancov = 20 osôb, 1 parkovacie miesto/ 4 zamestnanci

Počet návštevníkov existujúca prevádzka = 20 osôb

Počet návštevníkov existujúca prevádzka = 30 osôb

Spolu návštevníkov = 50 osôb, 1 parkovacie miesto/ 8 návštevníkov

$$O_o = 5 + 6,25 = 11,25 = 12 \text{ stojiskových miest}$$

Výpočet parkovacích stojísk pre celú prevádzku:

$$N = O_o \times k_a + P_o \times k_a \times k_v \times k_p \times k_s$$

$$O_o = 12 \text{ miest}$$

$$k_a = 1,0 \text{ (stupeň automobilizácie)}$$

$$N = 12 \text{ _parkovacích miest}$$

Počet existujúcich parkovacích miest: 10 miest

Počet navrhovaných parkovacích miest: 4 miesta + 1 pre imobilného

Celkový počet parkovacích miest 14 + 1 pre imobilného

Potrebný je počet odstavných stojísk 12 miest.

Navrhovaný počet parkovacích miest je 14.

Z daného vyplýva, že navrhovaný počet odstavných stojísk je vyhovujúci, STN 73 6110 bola dodržaná. Pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu budú rezervované parkovacie státi. 4,0% z počtu 12 miest je 1 ks (4,0% podľa vyhlášky č. 532/2002 Z.z.). Tieto státi sú umiestnené v polohe k hlavnému vstupu.

Nároky na pracovné sily

Po realizácii navrhovanej zmeny činnosti sa predpokladá, že vo výrobnnej časti bude pracovať 6 pracovníkov a v administratívnej časti 5 pracovníkov. Rozšírenie prevádzky vinárstva bude zabezpečené prostredníctvom dodávateľských firiem.

Iné nároky

Iné nároky pre navrhovanú zmenu činnosti neboli špecifikované.

2.3 Údaje o výstupoch

Zdroje znečisťovania ovzdušia

Počas realizácie rozšírenia prevádzky vinárstva hlavným zdrojom znečisťovania ovzdušia bude zvýšený prejazd a použitie stavebných mechanizmov. Líniové zdroje znečistenia budú predstavovať trasy dovážania stavebného materiálu. Množstvo emisií z líniových zdrojov počas výstavby nie je možné spoľahlivo odhadnúť, závisí od počtu pracovných mechanizmov a dopravných prostriedkov. Realizáciou riešeného rozšírenia prevádzky sa predpokladá v dotknutej oblasti zvýšená prašnosť, preto bude nevyhnutné počas rekonštrukčných prác udržiavať stavenisko v stave, aby únik prachu a emisií do ovzdušia bol minimálny. Takýto zdroj spôsobí znečistenie ovzdušia iba v okolí stavby a to len dočasne, počas doby trvania výstavby.

Po realizácii navrhovanej zmeny činnosti miera znečistenia ovzdušia z mobilných zdrojov - areálovej dopravy bude zanedbateľná, málo ovplyvnení kvalitu ovzdušia v danom regióne. Významnosť sa môže zvýšiť v čase nevhodných rozptylových podmienok pri spolupôsobení emisií z lokálnych aj regionálnych stacionárnych ako aj mobilných zdrojov. Pri takýchto situáciách však bude príspevok na celkovú emisnú situáciu iba minimálny.

Z činnosti zariadení sa nebudú do ovzdušia uvoľňovať znečisťujúce látky v takej miere, aby sa vyžadovali zvlášť zariadenia na ich zachytávanie. Proces kvasenia bude prebiehať v hermeticky uzavretých technologických zariadeniach. Emisie z odpadu budú zabezpečené uložením odpadu vo vhodných nádobách, ktoré eliminujú emisie a budú pravidelne odvážané na zneškodnenie, resp. zhodnotenie, čím sa zabráni rozkladnému procesu rastlinného tkaniva.

Navrhovaný systém vykurovania nie je lokálny zdrojom znečistenia ovzdušia.

Navrhovaná činnosť v kumulatívnom a synergickom merítku (existujúce znečistenie ovzdušia, znečistenie ovzdušia z realizácie navrhovanej činnosti a z dopravy súvisiacou s realizáciou navrhovanej činnosti) bude spĺňať požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vo veci ochrany ovzdušia.

Odpadové vody

Kanalizácia je v objekte navrhovaná ako delená splašková, technologická a dažďová kanalizácia, ktoré sa v rámci areálu napájajú na areálové rozvody.

Odpadové vody splaškové vznikajúce pri prevádzke budú odvedené do navrhovanej vodotesnej žumpy o objeme 20m³ cez navrhovanú areálovú kanalizáciu.

Technologická odpadová voda vzniká v nasledovných etapách a procesoch výroby vína :

- spracovanie hrozna (cca 25 dní/rok)
- stáčanie vína z kvasníc a manipulácia s vínom
- fľaškovanie vína (cca 30 dní/rok)

Predpokladané množstvo: min. 17,00 m³/deň. Technologická odpadová voda z navrhovanej budovy bude zaústená do navrhovanej akumulácie nádrže o objeme 40m³. Po prečistení budú tieto vody odvádzané do vsakovacej jamy.

Areálová dažďová kanalizácia bude odvádzat' dažďové vody zo strechy navrhovaného objektu vinárstva a tiež príslušných spevnených komunikácií. Systém odvedenia dažďových vôd je navrhnutý pomocou areálovej dažďovej kanalizácie, ktorá je zaústená do vsakovacieho systému. Celý systém riešenia dažďovej vody bude odvádzaný do vsakovacieho systému, ktorý sa skladá zo vsakovacej studne, do ktorej bude zrážková voda odvádzaná cez retenčnú nádrž.

Dažďová kanalizácia z parkovísk siaha od jednotlivých uličných vpustí a zaúšťuje do areálovej dažďovej kanalizácie, ktorá zaúšťuje do vsakovacieho systému. Do dažďovej kanalizácie je zaústená cez sedimentačnú nádrž (SN), ktorá je súčasťou kanalizácie. Pred napojením dažďovej kanalizácie zo spevnených plôch do kanalizácie bude osadená SN objemu do 12m³. Sedimentačná nádrž bude vybavená zachytávacím košom na zachytávanie nečistôt.

Odpady

Odpad, ktorý vznikne počas stavebných prác nie je možné v súčasnosti úplne presne kvantifikovať. Odpad interného charakteru bez obsahu nebezpečných látok (zmes betónu, tehál, káble, železo, drevo vyťažená zemina a kamene) bude likvidovaný v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predpokladané odpady vznikajúce počas výstavby rozšírenia prevádzky vinárstva

Kat. číslo odpadu	Názov druhu odpadu	kategória
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 07	zmesi betónu, tehál, obkladačiek a keramiky	O
17 02 01	drevo	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O

Predpokladá sa, že vzniknuté odpady sa budú zhromažďovať v blízkosti zariadenia staveniska až do ich zmluvného zneškodnenia alebo zhodnotenia oprávnenou organizáciou. Výkopová zemina sa v maximálnej možnej miere použije na terénne úpravy, prípadný prebytok bude odvezený na určenú skládku odpadov. Počas nakladania s odpadmi bude dodávateľ stavby rešpektovať a ako pôvodca odpadu dodržiavať ustanovenie zákona NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch

a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Z hľadiska zmeny navrhovanej činnosti sa nezmení druhová skladba odpadov, ktoré bude navrhovaná činnosť produkovať. Odpady sú v súlade s aktuálnym zoznamom odpadov produkovaným pri terajšom charaktere prevádzky vinárstva. Vo fáze prevádzky bude nakladanie s odpadmi riešené v súlade s platnou legislatívou, kde základnými princípmi sú:

- prevencia vzniku odpadov,
- zhodnocovanie odpadov,
- správne zneškodňovanie odpadov.

Počas prevádzky bude vznikať odpad kategórie „O“ aj kategórie „N“. Všetky odpady budú zhromažďované vo vymedzenom priestore vo vhodných, príp. predpísaných nádobách a oddelene podľa druhov odpadov. Osobitne budú zhromažďované nebezpečné odpady. Odpady budú zneškodňované oprávnenou organizáciou, v súlade s požiadavkami právnych predpisov v odpadovom hospodárstve. Priestor na zhromažďovanie odpadov bude prevádzkovaný tak aby nemohlo dôjsť k nežiaducemu vplyvu na životné prostredie a poškodení hmotného majetku.

Predpokladané odpady vznikajúce počas prevádzky vinárstva

Kat. číslo odpadu	Názov druhu odpadu	kategória
02 07 01	odpad z prania, čistenia a mechanického spracovania surovín	O
02 07 03	odpad z chemického spracovania	O
02 07 05	kaly zo spracovania kvapalného odpadu v mieste jeho vzniku	O
16 02 13	vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné časti iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 12	N
16 02 16	časti odstránené z vyradených zariadení iné ako uvedené v 16 02 15	O
20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 02	sklo	O
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 01 39	plasty	O
20 01 99	odpady inak nešpecifikované	O
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O
20 03 07	objemný odpad	O
20 03 99	komunálne odpady inak nešpecifikované	O

V rámci projektu výroby vína sa počíta vychádzajúc zo skladovacej kapacity hotového výrobku t.j. vína po stočení v objeme spolu 2485 hl (bez kapacity vinifikátorov), čo predstavuje spracovanie 300 t muštvého hrozna. Mechanickou extrakciou (lisovaním) v normálnom ročníku sa získa v priemere 72% hroznového muštu, čo predstavuje objem 2160 hl muštu, z ktorého pri sedimentácii v nádržiach

pred kvasením sa odstráni cca 5,5 % kalov. Z množstva kalov, ktoré predstavuje 11,88 t vieme ďalším spracovaním využiť 70% použiteľných do výroby vína. Nevyužiteľné množstvo tvorí 3,56 t. Zostávajúce množstvo z hrozna je v objeme 84,00 t (28%) predstavuje tuhý odpad vo forme strapiny a výliskov (matoliny). Po sedimentácii a odkalení sa získa 2443 hl odkaleného muštu do kvasného procesu, po ktorého ukončení a pri prvom stočení vznikne cca 2% vinných kvasníc spolu s pomocnými sedimentačnými látkami vo forme kalu, čo predstavuje objem 4,89 t. Zostávajúce množstvo vína v objeme 85hl (8,5 t) možno počítať ako straty pri filtrácii a manipulácii s vínom pri plnení a pod. a sú riešené vzhľadom k podielu oplachovej vody v rámci likvidácie odpadových vôd.

Pri spracovaní hrozna teda vznikajú odpady, ktorých predpokladané objemy sú nasledovné:

a) výlisky (matolina) a strapina	84,00 t
b) sedimentačný kal použiteľný pre kvasenie a následné spracovanie destiláciou	3,56 t
c) kaly sedimentačné kvasničné	4,89 t

Odpady z mechanického spracovania surovín pri výrobe alkoholických nápojov sa budú vznikať pri odstopkovaní hrozna. Odpady sa budú zhromažďovať v osobitne vyčlenených kontajneroch na pozemku investora, v ktorých sa budú priebežne odvážať na skompostovanie v kompostovom hospodárstve investora. Vyrobený kompost sa bude aplikovať ako organické hnojivo vo vinohradoch investora. Časť výliskov a sedimentačných kalov bude možné využiť ako komponent pridávaný do krmiva.

Kaly zo spracovania kvapalného odpadu v mieste jeho vzniku budú vznikať pri sedimentácii hrubých kalov a pri filtrovaní mladého vína. Sedimentačné kaly v objeme sa budú zhromažďovať v osobitných kontajneroch na pozemku investora v ktorých je umožnené kvasenie a po ukončení budú prepravené na vypálenie na základe dohody. Vznikajúci CO₂ pri kvasení vína je vzduchotechnickými súpravami odtiahnutý z výrobných priestorov a rozptýlený v ovzduší. Je neškodný.

Vinne sedimentačné kaly v objeme budú zhromažďované osobitne v kontajneroch na pozemku investora, v ktorých sa odvezú na skompostovanie v kompostovom hospodárstve investora. Vyrobený kompost sa bude aplikovať ako organické hnojivo vo vinohradoch investora.

Sklené črepiny v objeme budú skladované v kontajneri na pozemku investora a zbernými surovinami pravidelne odvážané na ďalšie spracovanie.

Zmesový komunálny odpad, v zanedbateľnom množstve budú tvoriť materiály znehodnoteného znečistením a zmiešaním rôznych druhov odpadov. Odpady sa budú zhromažďovať v kontajneri na pozemku investora a zneškodňovať odvozom na určenú skládku odpadov v rámci jestvujúceho systému zneškodňovania odpadov v prevádzke.

Nakladanie s odpadmi počas výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti sa bude riadiť platnými všeobecne právnymi predpismi v odpadovom hospodárstve.

Zdroje hluku a vibrácií

Počas realizácie zmeny navrhovanej činnosti sa zvýši hluková hladina. Hodnotenie nárastu hlukovej hladiny je závislé od organizácie výstavby, rozsahu nasadenia stavebnej techniky a dĺžky činnosti. Negatívne účinky hluku a vibrácií sa prejavia len počas stavebných prác a prejazdu ťažkých mechanizmov. Uvažované činnosti sa budú realizovať v dostatočnej vzdialenosti od obývaného územia, takže zvýšenie hlukovej hladiny v prostredí nebude nepriaznivo vplývať na obyvateľov najbližšej obývanej časti obce.

Zdrojom hluku počas prevádzky sú technologické zariadenia (najmä z chladiacich technologických zariadení umiestnených v prevádzke a z obehových čerpadiel) a doprava. Počas prevádzky navrhovanej zmeny činnosti je navrhovateľ povinný sa riadiť pri prevádzkovaní zdrojov hluku zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Stavba a jej prevádzka musí zabezpečovať, aby hluk a vibrácie pôsobiace na ľudí boli na takej úrovni, ktorá neohrozuje zdravie a je vyhovujúca pre pracovné prostredie.

Zmenou navrhovanej činnosti dôjde k minimálnemu navýšeniu hlukových hodnôt, avšak hluk nepresiahne hodnotu predpísanú hygienickými normami.

Zdroje žiarenia, tepla a zápachu

Zrealizovaním navrhovanej zmeny nevzniknú nové zdroje žiarenia alebo tepla. V plánovanej prevádzke nebudú inštalované zariadenia, ktoré by mohli byť zdrojom elektromagnetického alebo rádioaktívneho žiarenia v zdraví škodlivej intenzite.

Zápach nebude predstavovať dôležitý výstup z predmetnej činnosti vzhľadom na technológiu spracovania, výrobný čas, uskladňovania komodít a poveternostných podmienok danej lokality. Všeobecne možno konštatovať, že žiadne nebezpečné emisie v priebehu prevádzky nebudú vznikať, v malej miere sa môže vyskytnúť v areáli vinárstva zápach, ktorý vychádza z nevyhnutných činností. Eliminácia zápachu bude podporená aj častejším vývozom bioodpadu (organických zbytkov z výroby).

Vyvolané investície

V súčasnom štádiu poznania nie sú žiadne vyvolané investície známe.

3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie

Zmena navrhovanej činnosti predstavuje rozšírenie existujúcej prevádzky vinárstva Tajna v areáli investora v Nitrianskom kraji, v okrese Nitra, v obci Tajná k.ú. Tajná. Zmena navrhovanej činnosti v zásade nemení pôvodné riešenie do takej miery, aby vznikli riziká vo väzbe na nové technológie, či použité látky. Zdravotné riziká v existujúcej prevádzke a riešenie podľa zmeny navrhovanej činnosti je možné hodnotiť v zásade ako rovnaké.

Realizácia navrhovanej činnosti sa bude riadiť predovšetkým stavebnými technologickými predpismi a normami. Riziká počas výstavby vyplývajú z charakteru práce – stavebné práce, výškové práce, práca s elektrickými zariadeniami, stavebnými a dopravnými mechanizmami. V tomto smere sú riziká obdobné ako pri každej stavebnej činnosti. Preto k čiastočnému narušeniu pohody a kvality života príde v etape realizácie najmä hlukom, prachom a emisiami z dopravy. Toto narušenie bude len lokálne – dopravné trasy. Tento dopad nebude mať významný vplyv na zdravotný stav obyvateľov. Priame zdravotné riziká vznikajú v etape rozšírenia prevádzky vinárstva – jedná sa predovšetkým o nebezpečenstvo úrazu pri doprave a manipulácii s materiálom, pri stavebných, najmä výškových prácach, pri práci s elektrickými zariadeniami a pod. Tieto riziká je možné eliminovať len pracovnou disciplínou a dodržiavaním zásad ochrany zdravia pri práci. Vzhľadom k tomu, že realizácia investičného zámeru bude len vo vyhradenom priestore, nemôžu vzniknúť reálne zdravotné riziká a iné dôsledky na obyvateľstvo.

Pri posudzovaní rizík vyplývajúcich z prevádzky treba analyzovať bezpečnostný systém prevádzky. Z neho vyplýva riziko dlhodobého vypadnutia elektrického prúdu, dlhodobého vypadnutia prívodu energetického zdroja. Je to však riziko minimálne a z hľadiska vplyvov na životné prostredie krátkodobé a zanedbateľné.

S realizáciou činnosti sú spojené určité riziká havarijného respektíve katastrofického charakteru. Môže k nim dôjsť v dôsledku rizikových situácií spôsobených vojnovým konfliktom, sabotážou, haváriou (zlyhanie technických opatrení alebo ľudského faktora) alebo extrémnym pôsobením prírodných síl (vietor, sneh, mráz, zemetrasenie). Dôsledkom rizikovej situácie môže byť kontaminácia horninového prostredia, pôdy a povrchových aj podzemných vôd napr. ropnými látkami, požiar, ale aj poškodenie zdravia alebo smrť. Štatisticky sa jedná o veľmi málo pravdepodobné situácie, ktoré je možné minimalizovať až vylúčiť dodržiavaním technologických postupov a bezpečnostných opatrení pri výstavbe ako aj konkrétnych prevádzkových predpisov pri jednotlivých prevádzkach.

Priame zdravotné riziká počas prevádzky budú znášať len pracovníci obsluhy zariadení. Riziká sú spojené s prevádzkou vlastných zariadení. Vzhľadom na charakter činnosti a na podmienku plnenia prísnych hygienických predpisov riziká sú minimálne. Všetky používané zariadenia musia byť ale konštruované tak, aby

nemohlo prísť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia pracovníkov. S poruchami zariadení a havarijnými stavmi nie sú spojené prípadné zdravotné riziká, ktoré by znášali obyvatelia.

Prevádzka bude vybavená pokynmi pre možné prevádzkové stavy a prostriedkami na elimináciu havarijných únikov nebezpečných látok a na ďalšie bezpečné nakladanie s nimi. Nehody technického pôvodu je možné minimalizovať bežnými opatreniami a dodržiavaním všeobecne záväzných právnych predpisov, noriem, prevádzkových predpisov, manipulačných a havarijných plánov, dodržiavaním návodov na obsluhu a údržbu strojov a zariadení, používaním osobných ochranných pracovných pomôcok.

4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Z navrhovanej zmeny vyplýva pre prevádzkovateľa povinnosť požiadať o príslušné povolenie v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon) a o povolenie na vodnú stavbu a na osobitné užívanie vôd podľa zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať vplyvy presahujúce štátne hranice.

6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí

Stav kvality životného prostredia je podmienený dlhodobou pretrvávajúcou exploataciou prírodných zdrojov, pomerne významným znečisťovaním ovzdušia, vody a pôdy. Do prostredia sa v dôsledku nedomyslených socioekonomických aktivít dostávajú mnohé cudzorodé látky, ktoré prenikajú do potravinového reťazca. To má nepriaznivý vplyv na vek a zdravie ľudí, ako aj na genofond hospodársky významných i voľne žijúcich druhov rastlín a živočíchov i na ekosystémy.

Obec Tajná sa nachádza na území západného Slovenska. Podľa administratívneho členenia Slovenskej republiky patrí obec do Nitrianskeho samosprávneho kraja a do okresu Nitra. Obec Tajná je situovaná vo východnej časti okresu, na hranici s okresom Zlaté Moravce.

Lokalita predkladaného návrhu sa nachádza v extraviláne obce Tajná. Jedná sa o výstavbu výrobnoprevádzkovej budovy s infraštruktúrou, ktorá bude súčasťou

existujúceho areálu vinárstva Tajna. Novostavba bude slúžiť pre potreby vinárstva na spracovanie hrozna z okolitého vinohradu. Novobudovaná stavba bude priamo nadväzovať na existujúcu zástavbu a okolité vinice bez rušivých efektov.

6.1. Geomorfologické pomery

Z hľadiska geomorfologických pomerov katastrálne územie obce Tajná charakterizuje reliéf nížinných pahorkatín s výrazne negatívnymi morfoštruktúrami - priekopovými prepadlinami v kombinácii s úvalinami.

Podľa geomorfologického členenia Slovenska patrí posudzované územie do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska Panva, provincie Západopanónskej panvy, subprovincie Malá Dunajská Kotlina, oblasti Podunajská nížina a celku Podunajská pahorkatina, podcelku Hronská pahorkatina a časti Bešianska pahorkatina (Mazúr, E. Lukniš, in Atlas krajiny SR, 2002).

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorné Západné Karpaty	Fatransko-tatranská oblasť	Tribeč	Zobor
						Jelenec
	Panónska panva	Západopanónska panva	Malá Dunajská kotlina	Podunajská nížina	Podunajská pahorkatina	Hronská pahorkatina
						Nitrianska niva
						Nitrianska pahorkatina
						Žitavská niva
						Žitavská pahorkatina

Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Obec Tajná leží v juhozápadnej časti Hronskej pahorkatiny, v doline toku Širočina. Reliéf má v juhozápadnej časti ráz zvlnenej roviny, v ostatných častiach je reliéf pahorkatinný, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 160 až 243 m.n.m., stred obce je vo výške 174 m.n.m. Rovinný reliéf reprezentuje len úzka niva toku Širočina, široká 300 – 500 m.

6.2. Geologická stavba

Hronská pahorkatina je budovaná ílmi, pieskami a štrkami. V ich nadloží vystupujú riečne terasové štrky s niekoľkometrovým pokryvom spraší, lokálne i eolických pieskov. Spraše a sprašové hliny prekrývajú neogénne sedimenty. Oproti okolitej rovine predstavuje sústavu mierne vyzdvihnutých, ale diferencovaných krýh. Väčšina plochy má pahorkatinný ráz, resp. ráz zvlnenej roviny. Nadmorské výšky sa v rovinnej časti pohybujú v rozpätí 115 – 200 m, v pahorkatinnej časti 200 – 320 m. Reliéf je vcelku monotónny, so širokými plochými chrbtami a úvalinovitými dolinami. Hronská pahorkatina má ráz kultúrnej lesostepi s prevahou ornej pôdy.

Vlastné hodnotené územie obce je súčasťou neogénnej sedimentárnej panvy Západných Karpát s výskytom ílov, pieskov a štrkov. Základným geochemickým typom hornín sú ílovce a pieskovce. Kvartérny pokryv tvoria fluviálne sedimenty (nivné humózne hliny spolu s pieskami alebo piesčitými štrkami s pokryvom spraší, sprašových hĺn alebo svahovín) a eolické sedimenty (spraše, piesčité spraše a sprašové hliny). Vo východnej časti katastra sú lokalizované ostatné bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty – nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín.

6.3. Ložiská nerastných surovín

V dotknutom území sa nenachádza žiadne ložisko rudných nerastných surovín, ropy a plynu. Ložiská nachádzajúce sa v širšom okolí a ich ochranné pásma nie sú v strete s realizáciou uvedenej zmene navrhovanej činnosti.

6.4. Pôdne pomery

Pôdy predstavujú dôležitú zložku abiotickej sféry prírodného prostredia, ktoré vznikli za účasti pôdotvorných činiteľov (materské pôdotvorné horniny, reliéf, podnebie, organizmy, t.j. rastlinstvo a živočíšstvo, podzemná a povrchová voda, čas a činnosť človeka). Pôsobenie týchto vplyvov vyformovalo pôdy na daný pôdny typ. Pôda vzniká zložitým pôsobením medzi materskou horninou, reliéfom, klímou, rastlinami a živočíchmi a spätne vplýva na všetky tieto prvky krajiny. Jej zloženie a kvalita ovplyvňujú tvorbu rastlinných formácií, t.j. určujú charakter rastúcej vegetácie, ktorá má zase vplyv na ekologickú stabilitu územia. Tvorba rastlinných spoločenstiev je závislá od kvality trofických a hydrických podmienok.

Z pôdných typov sa takmer na celom katastrálnom území obce vyskytujú hnedozeme. Široký rozvodný chrbát medzi riekami Žitava a Širočina je pokrytý hnedozemami pseudoglejovými a glejovými. Zo subtypov hnedých pôd, ktoré sa viažu na zvlnenú pahorkatinovú časť územia, prevažuje najmä hnedozem erodovaná. Pozdĺž vodných tokov sa vyskytujú fluvizeme (nivné pôdy) s prevahou subtypu fluvizeme glejovej. Zalesnené časti sa vyvinuli na subtypoch lesných pôd. Tieto sú tvorené najmä hnedozemami typickými a hnedozemami erodovanými.

Pôda na území obce sa zaraďuje medzi veľmi produkčnú až produkčnú. Poľnohospodársky je intenzívne využívaná, preto sú tu niektoré plochy pod vplyvom vodnej a veternej erózie. Celková plocha katastrálneho územia obce má rozlohu 848,15 ha. V rámci pôdneho fondu prevažuje zastúpenie poľnohospodárskej pôdy. Stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy je vysoký, dosahuje 91,51 %. Ovocné sady zaberajú 2,20 %, vinice 1,82 % a záhrady 1,78 % z celkovej rozlohy pôdy obce. Veľmi nízke zastúpenie majú trvalé trávne porasty, ktoré predstavujú iba 0,31 % z pôdneho fondu celkom.

Charakter pôdneho fondu je tvorený značným zastúpením ornej pôdy a lesných porastov. Využitie pôdneho fondu je do značnej miery ovplyvnené prírodnými podmienkami. Kvalita pôdy v obci a klimatické podmienky teplej suchej až mierne suchej oblasti sú základným predpokladom pre intenzívne využívanie poľnohospodárskej pôdy. Najviac pestovanými plodinami v tejto oblasti sú obilniny, olejniný (repka ozimná, slnečnica), krmoviny a vínná réva.

6.5. Klimatické pomery

V zmysle členenia SR na klimatické oblasti (Konček, M. et al., 1995) patrí vlastné riešené územie do klimatickej oblasti teplej, okrsku teplého, mierne suchého s miernou zimou.

Zrážkové pomery

Priemerný úhrn zrážok za obdobie 2006 – 2010 podľa údajov z meteorologickej stanice Tesárske Mlyňany dosiahol v danej oblasti hodnotu 670,4 mm. Maximálna priemerná ročná hodnota bola v území 920,8 mm a minimálna 579,1 mm. Najviac zrážok spadne v letnom období, v júli, čo výrazne ovplyvňuje najmä lokálna búrková činnosť. Najmenej zrážok spadne v zime, vo februári. Hlavný zrážkový deficit je vo vegetačnom období, vlahový deficit je navyše zhoršovaný silnými a častými vetrami. Snehová pokrývka v záujmovom území trvá približne 30 – 40 dní do roka, pričom priemerná výška snehu dosahuje cca 15 cm. Pre charakteristiku zrážkového režimu záujmového územia sú uvedené údaje z meteorologickej stanice Tesárske Mlyňany.

Tabuľka: Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm stanica Tesárske Mlyňany

rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
2006	50,3	42,8	37,6	37,8	101,0	88,0	38,7	106,2	15,3	26,8	27,5	7,1	579,1
2007	77,9	51,1	49,6	0,0	68,4	53,3	18,8	105,2	82,3	32,3	57,6	28,8	625,3
2008	36,9	21,8	65,8	25,0	54,9	80,5	115,7	25,3	33,8	30,9	38,6	60,8	590,0
2009	41,7	42,2	67,1	6,2	48,8	57,5	48,9	59,9	17,6	87,5	55,5	104,1	637,0
2010	44,6	35,6	30,4	73,2	125,9	131,1	81,3	138,8	87,0	21,7	97,5	53,7	920,8

Zdroj: SHMÚ

Teplotné pomery

Počet letných dní v dotknutom území je viac ako 50 za rok s denným maximom teploty vzduchu viac ako 25°C. Najchladnejším mesiacom v roku je január, priemerná teplota v januári dosahuje hodnoty -2 až -3°C, najteplejším mesiacom v roku je júl, priemerná teplota v júli je 20 až 22°C. Priemerná ročná teplota vzduchu predstavuje 10 až 11°C. Sledovaný mesačný chod naznačuje, že jar sa prejavuje rýchlym otepľovaním a jeseň, naopak, pozvoľným ochladzovaním, keď ešte októbrové teploty sú pomerne vysoké. Na nízke zimné teploty má vplyv aj výskyt teplotných inverzií s hmlami ako sprievodným znakom.

Tabuľka: Priemerná mesačná teplota vzduchu v °C na stanici Tesárske Mlyňany

Rok	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2006	-4,1	-1,8	3,1	11,9	14,4	19,0	22,8	17,4	17,0	12,0	7,3	2,6
2007	3,8	4,3	7,6	12,4	17,0	20,4	22,0	21,0	13,2	9,5	3,2	-1,0
2008	1,6	2,9	5,2	11,1	16,2	20,3	20,1	19,9	14,8	11,4	7,0	2,9
2009	-2,3	0,8	5,0	14,8	16,0	17,9	21,7	21,4	17,9	9,7	6,4	1,0
2010	-2,6	0,6	5,3	10,7	15,1	19,3	22,2	19,1	13,8	8,0	7,9	-2,1

Zdroj: SHMÚ

Veterné pomery

V skúmanom území prevláda severozápadné prúdenie vzduchu, najsilnejšie vetry fúkajú od severozápadu a východu. Najveternejšie mesiace sú február až apríl, najpokojnejšie august a september. Priemerná rýchlosť vetra počas roka predstavuje $1,8 \text{ m.s}^{-1}$.

6.6. Hydrologické pomery

Povrchové vody

Hydrologicky patrí dotknuté územie patrí do povodia rieky Žitava. Podľa typov režimu odtoku ho možno zaradiť do vrchovinovo-nížinnej oblasti dažďovo-snehového typu. Medzi prítoky Žitavy patria - Záchytný odpad Horný Ohaj, Širočina, Telinský potok, Kováčovský potok, Host'ovský a Dyčiansky potok. Pôvodná sieť tokov a aj vlastné hydrologické pomery boli značne pozmenené vodohospodárskymi úpravami na prelome sedemdesiatych a osemdesiatych rokov minulého storočia. Korytá tokov boli narovnané, z bokov obohnané násypmi. Okolité meandre a mokrade boli vysušené. Výnimkou je neregulovaný úsek rieky Žitava severne od Horného Ohaja, kde bolo koryto iba prehĺbené a tak si zachovalo svoj pôvodný tvar.

Žitava je rieka nachádzajúca sa na južnom Slovensku, s dĺžkou 99,3 km, plochu povodia 1 244 km², priemerný prietok v obci Vieska nad Žitavou 2,5 m³/s a 3 m³/s v ústí. Preteká územím okresov Žarnovica, Zlaté Moravce, Nitra, Nové Zámky a Komárno. Je ľavostranným prítokom Nitry a tokom IV. rádu. Je to vrchovinovo-nížinný typ rieky so širokou riečnou nivou. Pramení v Pohronskom Inovci, v podcelku Lehotská planina, na severnom svahu Kamenného vrchu v nadmorskej výške približne 625 m n. m., juhozápadne od stredu obce Veľká Lehota. Rieka tečie od prameňa najprv na sever cez obec Veľká Lehota, priberá pravostranný prítok spod Bujakovho vrchu, pri samotnej Malolehotský Mlyn priberá pravostranný prítok od obce Malá Lehota a stáča sa na západ. Oblúkom sa potom stáča na juhozápad a vytvára Cigánsku dolinu, ktorá oddeľuje Tribeč na severe a Pohronský Inovec na juhu. Na jej konci priberá sprava Žitavicu, oblúkom obteká skalné bralo, na ktorom stoja zrúcaniny Živánskej veže a pri obci Jedľové Kostolany sa stáča na juh a prerezáva časť Lehotskej planiny.

Neskôr sa prudko stáča k juhozápadu, priberá ľavostranné prítoky Osné a

Sviniarsky potok a vstupuje do Žitavskej pahorkatiny. Tu najprv tečie cez obce Obyce a Machulince a z ľavej strany priberá Kopanický jarok. Ďalej oddeľuje obce Žitavany (na ľavom brehu) a Kňažice (na pravom brehu), preteká mestom Zlaté Moravce, tu tečie súbežne s Hostianskym potokom, zľava priberá Podhájsky potok (pri Chyzerovciach) a južne od mesta sa Hostiansky potok napokon spája so Žitavou. Sprava následne priberá Pelúsok a Stránku a vteká na územie obce Tesárske Mlyňany. Ďalej tečie cez Viesku nad Žitavou, Slepčany a Novú Ves nad Žitavou, kde priberá pravostranný Čerešňový potok, medzi Vieskou a Novou Vsou tečie vo viacerých oblúkoch a meandruje. Potom priberá významný prítok Drevenica z pravej strany, tečie cez Horný Ohaj, zľava priberá ďalší významný prítok Širočinu a zo západu obteká mesto Vráble. Pri meste priberá z pravej strany Host'ovský potok, neskôr zľava Telinský potok, Kováčovský potok, Melecký potok a sprava pri Lúčnici nad Žitavou Lúžtek. Medzi obcami Žitavce a Veľká Maňa bol tok Žitavy vyrovnaný, pričom staré koryto (Stará Žitava) meandruje najprv na pravom brehu, pretína nové koryto a prechádza na jeho ľavý breh.

Oblasť Starej Žitavy je chráneným územím (PR Žitavský luh a PP Stará Žitava) so zachovanými brehovými porastmi a lužným lesom. Nové koryto obchádza obce Michal nad Žitavou, Kmeťovo, Maňa a Vlkaš, od hlavného toku sa ďalej odpája Chrenovka, ktorá prechádza pri obci Hul na ľavý breh Žitavy, chvíľu tečie súbežne s ňou, výrazne meandruje a preteká lužným lesom až k Novým Zámkom, kde ústi do Nitry. Chrenovka je chráneným územím (PR Potok Chrenovka) so zachovalými brehovými porastmi. Pri obci Hul priberá Žitava zľava významný prítok Liska a pri Dolnom Ohaji sa nové koryto stáča na západ a pri Šuranoch sa napokon vlieva do Nitry. Koryto Starej Žitavy pokračuje na juh, vteká na územie Podunajskej roviny, tečie popri obci Bešeňov, ďalej priberá zľava Branovský potok. Ďalej preteká katastrálnym územím obce Dvory nad Žitavou, kde sa pripájajú viaceré vodné kanály, popri obci Bajč, kde sa pripája Pribetský kanál a následne aj cez extravilán Hurbanova. Tu sa výraznejšie stáča na západ a oblúkom preteká lužným lesom (PR Alúvium Žitavy) až k ústiu do Starej Nitry pri Martovciach.

Najvyššie vodné stavy a prietoky rieky Žitava sa vyskytujú v marci, najnižšie v septembri. Výskyt minimálnych prietokov sa viaže na mesiace so zníženým množstvom atmosférických zrážok, ešte s vysokými teplotami vzduchu a s nimi spojeným primeraným výparom. Maximálne povodňové prietoky bývajú prevažne na jar a súvisia s topením sa snehu, najmä keď sa kombinuje s výdatnými dažďovými zrážkami. Pokles prietokov v zime je málo výrazný.

Tabuľka: Priemerné mesačné a extrémne prietoky ($m^3 \cdot s^{-1}$)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Tok: Žitava		Stanica: Vieska nad Žitavou					riečny kilometer 34,2						
Qm	1,34	1,30	4,64	1,76	0,64	0,65	0,49	0,41	0,37	0,59	1,02	3,34	1,38
Qmax 2009	26,39					Qmin 2009					0,296		
Qmax 1931-2009	71,60					Qmin 1931-2009					0,030		

Zdroj: SHMÚ

Jediná stála vodná plocha je vodná nádrž pri neďalekom meste Vráble. Ide o viacúčelovú umelú vodnú nádrž, ktorá vznikla prehradením údolia Host'ovského a Babindolského potoka (1965-1967). Plocha nádrže je 36, 25 ha, objem 599 575 m³ akumulovanej vody. Vodná nádrž je zanášaná pôdnymi čistočkami z okolitých poľnohospodárskych pôd, problémom je aj eutrofizácia.

Podzemné vody

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska patrí dotknuté územie do rajónu N 058 Neogén Hronskej pahorkatiny a leží na rozhraní dvoch subrajónov NA10 a NA30. Územie je charakteristické nízkym stupňom transmisivity, pórovou až puklinovopórovou priepustnosťou, s výskytom napätej hladiny podzemných vôd. Vody sú kalciumhydrogénuhličitanové, resp. magnézium-hydrogénuhličitanové, s celkovou minimalizáciou 500 - 900 mg.l⁻¹. Neogénne sedimenty sú hydrologicky nepriaznivé, s výskytom artézskych horizontov s priemernou výdatnosťou do 0,5 – 1 l.s⁻¹. Obmedzené zásoby podzemných vôd sú viazané na kvartérne fluvialne štrkopiesky nivy Žitavy so špecifickou výdatnosťou vrtov 0,3 – 4,7 l.s⁻¹. V dotknutom území sú hydrogeologické podmienky ovplyvňované kolísaním hladiny podzemnej vody. Hladina podzemnej vody je viazaná na polohu kvartérnych sedimentov, je závislá od výšky hladiny vody v Žitave a množstva zrážok stekajúcich z vyššie položených území. Zásoby podzemných vôd sú obmedzené. Zaznamenané je klesanie hladiny podzemnej vody vplyvom meliorácií a odberov vody. Úroveň narazenej hladiny podzemnej vody bola zistená v širšom okolí dotknutého územia v hĺbke 2,5 – 2,8 m pod terénom.

Pramene a pramenné oblasti

V záujmovom území a jeho širšom okolí sa nenachádza žiaden vodný zdroj, ktorý by bol využívaný na odber vody pre priemyselné alebo pitné účely.

Minerálne a geotermálne vody

Vo vlastnom riešenom území nie je zistený, ani evidovaný žiadny zdroj minerálnej ani geotermálnej vody.

Vodohospodársky chránené územia

Predmetné územie nezasahuje do chránenej vodohospodárskej oblasti.

Pásma hygienickej ochrany (PHO)

Priamo dotknuté územie sa nenachádza v pásme hygienickej ochrany (PHO). Výskyt ochranných pásiem prírodných liečivých zdrojov, či prírodných zdrojov minerálnych vôd, v záujmovom území zaznamenaný nie je.

6.7. Biotické pomery

Flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia patrí riešené územie do oblasti panónskej flóry (Pannonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina.

Potenciálna prirodzená vegetácia je taká vegetácia, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu. Na vhodných stanovištiach pozdĺž vodných tokov sú potenciálnou prirodzenou vegetáciou lužné lesy. Na lužné lesy nadväzuje pásma dubovohrabových a dubovo-cerových lesov. Ich drevinová skladba by bola nasledujúca:

- Dubovo-hrabové lesy panónske (*Quercus robur* – *Carpinionion betuli*): hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), dub letný (*Quercus robur*), jarabina brekyňová (*Sorbus torminalis*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*),
- Dubovo-hrabové lesy karpatské (*Carici-pilosae* – *Carpinionion betuli*): hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), dub zimný (*Quercus petraea*), javor poľný (*Acer campestre*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), buk lesný (*Fagus sylvatica*),
- Dubovo-cerové lesy (*Quercetum petraeae-cerris*): dub cerový (*Quercus cerris*), dub zimný (*Quercus petraea* agg.), dub letný (*Quercus robur*), drieň obyčajný (*Cornus mas*), javor poľný (*Acer campestre*),
- Lužné lesy nížinné (*Ulmionion*): brest väzový (*Ulmus laevis*), brest hrabolistý (*Ulmus minor*), dub letný (*Quercus robur*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha obyčajná (*Padus avium*).

Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesné plochy boli z väčšej časti nahradené ornou pôdou, na ktorej sa vyskytuje vegetácia poľnohospodárskych monokultúr. Na vyššie položených miestach pahorkatiny sa zachovali kompaktné lesné plochy – Tajnianský háj a Šarovský háj, ktoré pokračujú do k.ú. Čifáre (vytvárajú Čifársky háj). Z hľadiska drevinovej skladby ide o relatívne zachovalý porast približujúci sa prirodzenému dubovo-cerovému lesu, len mierne poznačený inváziou agátu. Lesný porast je evidovaný ako biotop národného významu. Lesné plochy majú výmeru 176,76 ha, t.j. 21 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová (krovinná a stromová) vegetácia sa vyskytuje vo forme remízok, pásov zelene pozdĺž vodných tokov – Širočiny, Tajnianskeho potoka, ďalej pozdĺž poľných ciest a na hraniciach honov. Plošné formácie krovinovej vegetácie sa nachádzajú na rozhraní lesných plôch (Šarovský háj, Tajnianský háj) a poľnohospodárskej pôdy. Väčšie plochy tejto vegetácie sú aj na trvalých trávnych porastoch v prameniisku Tajnianskeho potoka a na mieste bývalých sádov. Nedostatočné zastúpenie drevinovej vegetácie je najmä v západnej časti katastrálneho územia. Pritom v odlesnenej poľnohospodárskej krajine sú jej funkcie nenahraditeľné – krajnotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov),

pôdoochranná, mikroklimatická, pufrčná, hydrická, atď. Druhové zloženie je značne ovplyvnené šírkou a zapojenosťou drevného porastu. Uplatňujú sa hlavne druhy xerofilné a xerotermné. Mnohé z týchto druhov sú panónskeho alebo mediteránneho pôvodu, vyskytujú sa aj ruderálne druhy. Najčastejším druhom v rámci stromovej etáže je agát biely, ďalej sa vyskytuje orech kráľovský, čerešňa vtáčia, javor poľný, jaseň štíhly, rôzne druhy vrb a topoľov. Z krov sú zastúpené hloh jednozemenný, ruža šípová, ostružina, drieň obyčajný, baza čierna. V brehových porastoch Širočiny sa vyskytuje aj trnka, vrba biela, krušina jelšová.

Spoločenstvá stepného typu sa v riešenom území vyskytujú predovšetkým na podmáčaných plochách pozdĺž Tajnianskeho potoka, v jeho pramennej oblasti. Sekundárne vznikli trvalé trávne porasty na neobrábaných plochách ornej pôdy. Tieto sú pokryté nehodnotnou ruderálnou vegetáciou. Trvalé trávne majú výmeru 119,53 ha, t.j. 11,75 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda má rozhodujúci podiel na výmere poľnohospodárskej pôdy (91,5%), ako aj na celkovej výmere katastra. Spomedzi spoločenstiev stepného typu vykazujú najnižšiu ekologickú hodnotu agrocenózy na ornej pôde, ktoré sú v danom území plošne najrozsiahlejšie. Na poľnohospodárskej pôde v západnej a južnej časti katastra sa vyskytujú plochy trvalých kultúr – vinohrady a ovocné sady.

Hlavnou zložkou sídelnej vegetácie je rozsiahla plocha parkovej zelene okolo kaštieľa s celkovou výmerou 10,19 ha. Je nositeľom estetických a historických hodnôt a predstavuje aj významný prvok ekologickej stability a diverzity krajinej štruktúry. Park mal pôvodne voľno krajinársku úpravu a v minulosti mal vysokú úroveň. V súčasnosti je park značne zanedbaný, čo sa prejavuje zlým zdravotným stavom drevín a tiež hojným výskytom náletových drevín. Z krajinárskeho hľadiska sú hodnotné a esteticky pôsobivé najmä skupiny borovíc, briez, jaseňov a javorov, zoskupené na veľkej ploche pôvodne udržiavaných anglických trávnikov. V parku rastie 22 druhov cenných exotických drevín. Pred priečelím vyniká 90-ročný exemplár Katalpy bignóniovitej (*Catalpa bignonioides*). Zo vzácnejších a exotických drevín sú zastúpené ľaliovník tulipánokvetý (*Liriodendron tulipifera*), sofora japonská (*Sophora japonica*), gledíčia trojtŕňová (*Gleditsia triacanthos*), platan javorolistý (*Platanus occidentalis*). Zastúpené sú aj domáce dreviny – orech čierny (*Juglans nigra*), smrek pichľavý (*Picea pungens nigra*), borovica čierna (*Pinus nigra*) a 100-ročný exemplár jaseňa štíhleho rôznoлистého (*Fraxinus excelsior* var. *deversifolia*).

Ostatná vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 15,09 ha, t.j. 1,77 % z celkovej výmery katastrálneho územia. V rámci zastavaného územia sa pozdĺž ciest a na verejných priestranstvách nachádzajú javor, lipa, breza, ojedinele vrba a ihličnaté dreviny – smrek, jedľa, tuja a viaceré ovocné dreviny – jabloň, čerešňa, orech kráľovský.

V rámci zastavaného územia sa pozdĺž ciest a na verejných priestranstvách nachádzajú javor, lipa, breza, ojedinele vrba a ihličnaté dreviny – smrek, jedľa, tuja a viaceré ovocné dreviny – jabloň, čerešňa, orech kráľovský.

Fauna

Fauna obce je druhovo rôznorodá. Podľa zoogeografického členenia tu môžeme nájsť živočíchy dvoch zoogeografických oblastí. Prvou je oblasť Západných Karpát, s jej vnútorným obvodom, južným okrskom – reprezentovaným pohorím Pohronský Inovec a druhou je Panónska oblasť, jej juhoslovenský obvod, dunajský okrsk, jeho nížinná časť. V katastrálnom území obce sa nachádzajú najmä antropogénne biotopy ako nepôvodné biotopy, ktoré vznikli pôsobením človeka na prírodné prostredie. Na nepôvodné biotopy sa adaptovali viaceré druhy živočíchov.

Dotknuté územie je prevažne intenzívne poľnohospodársky využívané, a preto tu nachádzame najmä biotopy kultúrnej krajiny (polia, rozptýlená zeleň a pod.).

Z vodných biotopov sa priamo v dotknutom území vyskytujú čiastočne zachované brehovité porasty pozdĺž miestnych tokov Širočina a Tajniarsky potok.

Lesné biotopy reprezentujú v juhozápadnej časti katastra prevažne dubové lesy - Tajniarsky háj a Šarovský háj. V týchto oblastiach žijú vo viacerých biotopoch rôzne druhy živočíchov z typických druhov sú to napríklad:

- Pahorkatinné lesy – srnec lesný (*Capreolus capreolus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), diviak lesný (*Sus scrofa*), sova lesná (*Strix aluco*),
- Poľnohospodárska krajina – hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*), vrana čierna (*Corvus corone*),
- Vodné biotopy – lieň sliznatý (*Tinca tinca*), mrena severná (*Barbus barbus*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), užovka fľakaná (*Natrix tessellata*).

6.8. Obyvateľstvo

Obec Tajná patrí do Nitrianskeho kraja a je situovaná vo východnej časti okresu Nitra, na hranici s okresom Zlaté Moravce. Nachádza sa v juhozápadnej časti Hronskej pahorkatiny, v doline toku Širočina. Pahorkatinný reliéf s čiastočným zalesnením charakterizuje aj najvyšší bod katastra obce Tajná 238 m n. m. (nachádza sa v Tajňanskom lese). Stred obce je vo výške 174 m n. m. Kataster obce sa rozprestiera na rozlohe 848 ha, s počtom obyvateľov 271 (stav k 31. 12. 2020). Hustota osídlenia dosahuje 32 obyvateľov na km², čo je pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./km²).

Obec Tajná je jednou z členských obcí mikroregiónu „Požitavie – Širočina“. Mikroregión „Požitavie – Širočina“ vznikol v roku 2000 ako záujmové združenie obcí pre cestovný ruch v okolí Arboréta Mlyňany a pozdĺž vodného toku Žitava a jeho prítoku Širočina. V súčasnosti ho tvorí 15 obcí: Čierne Kľačany, Malé Vozokany, Nemčiňany, Nevidzany, Slepčany, Tajná, Tesárske Mlyňany, Veľké Vozokany, Vieska nad Žitavou, Čaradice, Červený Hrádok, Tekovské Nemce, Volkovce, Choča, Nová Ves nad Žitavou. Mikroregión zahŕňa katastrálne územie s rozlohou 17 198 ha.

Z hľadiska demografickej štruktúry patrí obec Tajná medzi obce mikroregiónu s najnižším percentuálnym zastúpením obyvateľstva v predproduktívnom veku 13,4%. Tiež v rámci obcí mikroregiónu má Tajná najnižšie percentuálne zastúpenie

obyvateľov v produktívnom veku 54,2 %. Obyvateľmi v poproduktívnom veku 32,4 % má najviac starnúce obyvateľstvo v mikroregióne.

Na základe štatistiky národnostného zloženia obyvateľov v roku 2001 možno považovať, vzhľadom na pomerne vysoký – 98,51% podiel obyvateľov hlásiacich sa ku slovenskej národnosti, obec za etnograficky homogénnu. Z ostatných národností menšie zastúpenie má len maďarská (1,12%) a rómska (0,37%) národnosť.

Z hľadiska religióznej štruktúry v obci dominuje rímskokatolícke vierovyznanie (95,54%). Bez vyznania je 4,09 % obyvateľov obce. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia hlásiaci sa k Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (0,38%).

Podľa najvyššieho ukončeného stupňa vzdelania má 35,69% obyvateľov obce dosiahnuté základné vzdelanie, 32,34% učňovské vzdelanie bez maturity a 10,41% úplné stredné odborné s maturitou. Percentuálny podiel vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov je hlboko pod celoslovenským priemerom – 1,86%.

V obci je len obmedzené spektrum zariadení základnej občianskej vybavenosti. Sústreďujú sa na vstupe do obce od Vrábeľ. V obci sa nachádza materská škola (základnú školu navštevujú deti vo Vrábľoch), cintorín s domom smútku, kostol, kultúrny dom, obecný úrad s knižnicou, klub mladých, športové a detské ihrisko a pohostinstvo s predajňou. Miestna administratíva je zastúpená len obecným úradom. Najbližšia pošta je vo Vrábľoch, zdravotnícke zariadenie v obci nie je. Kataster obce Tajná je od jadrovej elektrárne Mochovce vzdialený menej ako 5 km a spadá do 1. ochranného pásma jadrovej elektrárne. Pri kostole je inštalované signalizačné zariadenie pre prípad ohrozenia.

6.9. Sídla, kultúrnohistorické hodnoty územia

Najstaršie osídlenie obce Tajná siaha do mladšej doby kamennej – neolitu. Svedčí o tom sídlisko kultúry s lineárnou keramikou a zvyšky osídlenia ľudu železovskej skupiny, rozprestierajúce sa severozápadne od obce na pravom brehu Širočiny, ako i početné brúsené kamenné sekerky nájdené v polohe Planič. Osídlenie z počiatku neskorej doby kamennej – eneolitu je doložené sídliskom ludanickej skupiny nachádzajúce sa tiež na pravom brehu Širočiny, juhozápadne od obce. Z areálu tohto sídliska pochádza i nález medeného sekeromlatu. Obdobie nasledujúcej doby bronzovej je v obci doložené dvomi sídliskami. Prvé sídlisko čakanskej kultúry bolo zistené na západnom okraji obce, v priestore bývalej pieskovej bane a druhé priamo v intraviláne obce, v miestnej časti Šarovce, v polohe Pri kaštieli. Na nálezisku rozprestierajúcom sa juhozápadne od obce sa zistilo i sídlisko z mladšej doby železnej – laténskej a sídlisko z doby rímskej. Na sídlisku z doby rímskej sa pri domácej rímsko-barbarskej keramike vyskytla i rímsko-provinciálna importovaná keramika. Z mladších období je v obci, v časti Šarovce doložené osídlenie z včasnostredovekého obdobia (11. a 12. stor.) nálezom pece, ktorá pravdepodobne slúžila na pečenie chleba.

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1075 v zakladajúcej listine beňadického opátstva. Ďalšia zmienka o obci pochádza z roku 1339, kedy ju kráľ daroval Mikulášovi Barachkaimu. Kráľ Maximilián II. v roku 1565 darovacou listinou pričlenil obec k majetkom Ostrihomskej kapituly.

Začiatkom 17. storočia boli v obci stále viac uplatňované zemepánske práva. V tomto období sa obec delila na Malú a Veľkú Tajnú, v susedstve ktorých sa vyvíjali Veľké a Malé Šarovce (používa sa aj názov Šiarovce).

V r. 1657 stále patrila Ostrihomskej kapitule a viacerým miestnym zemepánom. V roku 1663 bola obec vyplienená Turkami. Proti tureckej expanzii, drancovaniu a odnášaniam obyvateľstva do zajatia sa obyvatelia obce, ako aj okolitých obcí v roku 1652 zúčastnili spoločnej bitky na Veľkovozokanskom poli, v ktorej boli Turci porazení.

V roku 1895 boli Tajná a Šarovce spojené do jednej obce s názvom Tajná. Zo zemianskych rodov, ktoré v Tajnej vládli boli významní najmä Tajnayovci a Révayovci, ktorí tu sídlili až do roku 1945. Udalosti 20. storočia zanechali svoju pečať v tomto území. Po Viedenskej arbitráži 2. 11. 1938 došlo k narušeniu územnej celistvosti Slovenska, čo sa dotklo i územia obce Tajná, ktorá sa až do roku 1945 stala súčasťou Maďarska.

Po vypuknutí SNP 29. 8. 1944 sa začal otvorený boj proti fašizmu. K oslobodeniu obce došlo v marci 1945. Po vojne nastal nový rozvoj obce. Na vidieku prebiehala kolektivizácia poľnohospodárstva. Nové veľké podniky ako i nové sídliská vybudované v Zlatých Moravciach a vo Vrábľoch spôsobili odliv mladého obyvateľstva do týchto miest, čo sa prejavilo v starnutí obyvateľstva obce.

Pôvodné historické hodnoty územia sú reprezentované zachovanými prvkami urbanistickej štruktúry a rôznych pamiatok. K významnej kultúrno – historickej pamiatke od roku 1963 patrí klasicistický kaštieľ pochádzajúci z roku 1840 s príľahlým 10 ha parkom, ktorý bol chráneným areálom. V priestoroch kaštieľa sa nachádzal detský domov, v súčasnosti je kaštieľ prázdny. Dominantou obce je rímskokatolícky barokový kostol Všetkých svätých z roku 1749, ktorý bol postavený na základoch kostola z roku 1332. V kostole sa nachádza krypta, kde sú pochovaní niektorí členovia rodiny Tajnay. Medzi najhodnotnejšie súčasťami pamiatkového mobiliáru patrí hlavný oltár Všetkých svätých, bočný oltár Panny Márie, bočný oltár sv. Anny a kazateľnica. Na starom cintoríne sa nachádza hrobka rodiny Révayovcov, zaujímavá je aj drevená zvonica a kaplnka v klasicistickom barokovom slohu z 18. storočia, v ktorej sa konajú bohoslužby i v súčasnosti. Ku množstvu drobných sakrálnych diel patrí mariánsky stĺp z polovice 18. storočia, nachádzajúci sa v strede obce, kde na valcovitom podstavci je položená neskorobaroková kamenná plastika Panny Márie. Ďalej sochy sv. Jána Nepomuckého v parku pri kostole a vedľa prvého domu pred Tajnou. Tiež socha sv. Urbana, ktorá bola premiestnená do ohajských vinohradov. V obci na križovatke na železnom podstavci je umiestnená soška sv. Trojice (miesto sa volá Pri Trojičke).

Zvláštnosťou sú po obci rozptýlené zachované kolesové studne.

V obci sa tiež nachádza pamätná tabuľa rodáka Júliusa Matisa (1894–1973), generálneho konzervátora ochrany prírody, ktorá je umiestnená na jeho rodnom dome.

6.10. Infraštruktúra

Obec Tajná sa nachádza mimo hlavných dopravných trás, cestné koridory regionálneho až medzinárodného významu však prebiehajú v blízkosti obce. V porovnaní s okolitými obcami je poloha z hľadiska dopravnej dostupnosti menej výhodná.

Na nadradený komunikačný systém je obec Tajná napojená prostredníctvom cesty III. triedy č. III/05148 Telince – Tajná – Vráble. Z hľadiska riešeného územia zabezpečuje spojenie s najbližším mestom Vráble. Na cestu I. triedy č. I/51 Levice – Nitra sa napája v obci Telince a vo Vrábl'och – prostredníctvom cesty III. triedy č. III/51111 Vráble – Nevidzany – Malé Vozokany. Cesta č. I/51 je významným dopravným koridorom zabezpečujúcich dostupnosť centier regionálneho a nadregionálneho významu – miest Nitra a Levice.

Cesta III/05148 prechádza katastrálnym územím obce najprv v západovýchodnom smere (od Vrábel'), v zastavanom území obce Tajná mení smer na severovýchod. Plní súčasne aj funkciu dopravnej kostry zastavaného územia – na úseku 1,6 km tvorí prieťah zastavaným územím obce.

Verejná doprava je zabezpečovaná výlučne autobusovou dopravou. Cez obec nie je vedená železničná dopravná sieť. Riešené územie nie je teda priamo napojené na európsky železničný systém. Najbližšia železničná stanica je vo Vrábl'och, na trati č. 151 Úľany nad Žitavou – Vráble – Zlaté Moravce.

Cyklistické chodníky v dotknutom území nie sú vybudované ani vyznačené, napriek tomu, že bicykel je dôležitým dopravným prostriedkom pre miestnu dopravu v rámci obce alebo medzi susednými obcami.

6.11. Technická Infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie pitnou vodou – obec je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Vráble – Čierne Kľačany PVC DN200, ktorý dodáva pitnú vodu pre obyvateľov v sídlach na území okresov Zlaté Moravce a Nitra. Skupinový vodovod je zásobovaný z veľkokapacitného zdroja Gabčíkovo, z ktorého sa voda privádza prostredníctvom diaľkovodu Gabčíkovo – Nové Zámky – Vráble. Verejný vodovod bol vybudovaný v roku 1998 v rámci projektu vybudovania prívodu vody a vodovodnej siete v obciach spadajúcich do ochranného pásma vo vzdialenosti do 20 km od Jadrovej elektrárne Mochovce. Na verejný vodovod v obci je napojených vyše 90 % domácností. Z verejnej vodovodnej siete sú okrem domácností zásobované aj všetky zariadenia občianskej vybavenosti.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec nemá vybudovanú kanalizačnú sieť ani čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody sa zhromažďujú do žump rodinných domov, zariadení občianskej vybavenosti a výroby sa likvidujú individuálne vlastníckmi nehnuteľnosťami.

Zásobovanie elektrickou energiou

Dôležitými regionálnymi uzlami elektrizačnej sústavy sú rozvodňa 400/110 kV Veľký Ďur a rozvodňa 110/22 kV v Zlatých Moravciach s inštalovaným výkonom 2 x 40 MVA. Vedenia VVN 400 kV a 110 kV riešeným územím neprechádzajú. Obec Tajna je zásobovaná elektrickou energiou odbočkami zo vzdušného vedenia VN 22 kV z elektrizačnej siete ZSE a. s. prostredníctvom 3 distribučných transformačných staníc, každá s výkonom 100 kVA. Vedenie VN 22 prebieha pozdĺž toku Širočina, pričom sa rozvetvuje do prípojok k jednotlivým transformačným staniciam. Obytná zástavba obce a zariadenia občianskej vybavenosti sú zásobované z transformačných staníc TS 067-001 a TS 067-002. Sú situované na západnom okraji obce. Ďalšia transformačná stanica slúži pre zásobovanie hospodárskeho dvora so živočíšnou výrobou.

Zásobovanie plynom

Zásobovanie plynom - cez územie okresu Zlaté Moravce prechádza medzištátny plynovod DN 700; PN 55. Na tento plynovod je napojený plynovod DN 500; PN 64 Šaľa - Zlaté Moravce. Z uvedených plynovodov cez VTZ prípojky je zásobovaná plynom aj obec. Na plyn je v obci napojených 79 % domácností. Dĺžka plynovodu je 2,2 km.

Telekomunikácie

V obci je vybudovaná verejná telekomunikačná sieť, ktorej správcom je Slovak Telekom a.s.. Okrem toho je územie obce pokryté signálom mobilných operátorov Orange Slovensko, a.s. a Slovak Telekom, a.s. V katastrálnom území obce Tajna je vysielač O2 inštalovaný na vodojeme v areáli hospodárskeho dvora.

6.12. Priemysel a poľnohospodárstvo

Priemysel

Hospodárstvo obce charakterizuje veľký podiel živnostníkov, SHR a malý podiel malých a stredných miestnych podnikov. Podnikateľské subjekty v primárnom sektore sa zaoberajú len poľnohospodárskou výrobou. V rámci sekundárneho sektora je podnikanie v prevažnej miere zamerané na stavebníctvo. Terciárny sektor tvoria predovšetkým podnikatelia podnikajúci v obchode a rôznych iných službách – napríklad Autodoprava Jofu s.r.o., krčma Tajnáš.

Najbližší priemyselný park sa nachádza meste Vráble. V súčasnosti sa nachádza v priemyselnom parku v meste Vráble viacero prevádzok ako napríklad:

- Kongsberg Automotive, s.r.o. - výroba radiacích systémov, radiacích veží, hlavíc, palivových trubiek, radiacích káblov pre Peugeot, Renault, Audi
 - Cesam, s.r.o. - výroba protipožiarnych výrobkov
 - Heller Services, s.r.o. - výroba a montáž dielcov pre strojársky priemysel
 - MIBA Steeltec, s.r.o. - vysekávanie oceľových lamiel, strojné obrábanie, laserové vypaľovanie, výroba nástrojov
 - Masam, s. r. o. - výroba a brúsenie nástrojov a náradia, služby pre firmy v priemyselnom parku
 - Semecs, s. r. o. - výroba a montáž elektronických riadiacich modulov
 - Matador a.s. Vrábľa - výroba lisovaných dielov pre automobilový priemysel
 - DEXIS SLOVAKIA s.r.o. – predaj ochranných pracovných pomôcok, prac. oblečenia a čistiacich hygienických prípravkov
 - Dufrex, s.r.o. - výkup a spracovanie hrozna, výroba a predaj vína
 - Švec a spol., s. r. o. – výroba nástrojárskych výrobkov, výrobkov z plechu, jednoúčelových strojov, ultrazvukové čistenie
 - Tesgal – Holzapfel, s. r. o. – povrchová úprava kovov – zinkovanie, odmasťovanie, morenie, pasivácia, konzervácia súčiastok
- a ďalšie spoločnosti zamerané predovšetkým na výrobu komponentov do automobilového priemyslu.

Poľnohospodárstvo

Obec Tajná má dobré podmienky pre poľnohospodársku výrobu. Z hľadiska poľnohospodárskej výroby má dominantné postavenie pestovanie obilnín (pšenice, jačmeňa), olejnín (repky, slnečnice) a špeciálnych plodín a krmovín (kukurica). Z hľadiska vinohradníckej produkcie možno hovoriť o vinohradníckej oblasti, s výbornou kvalitou produkovanej suroviny na výrobu vín.

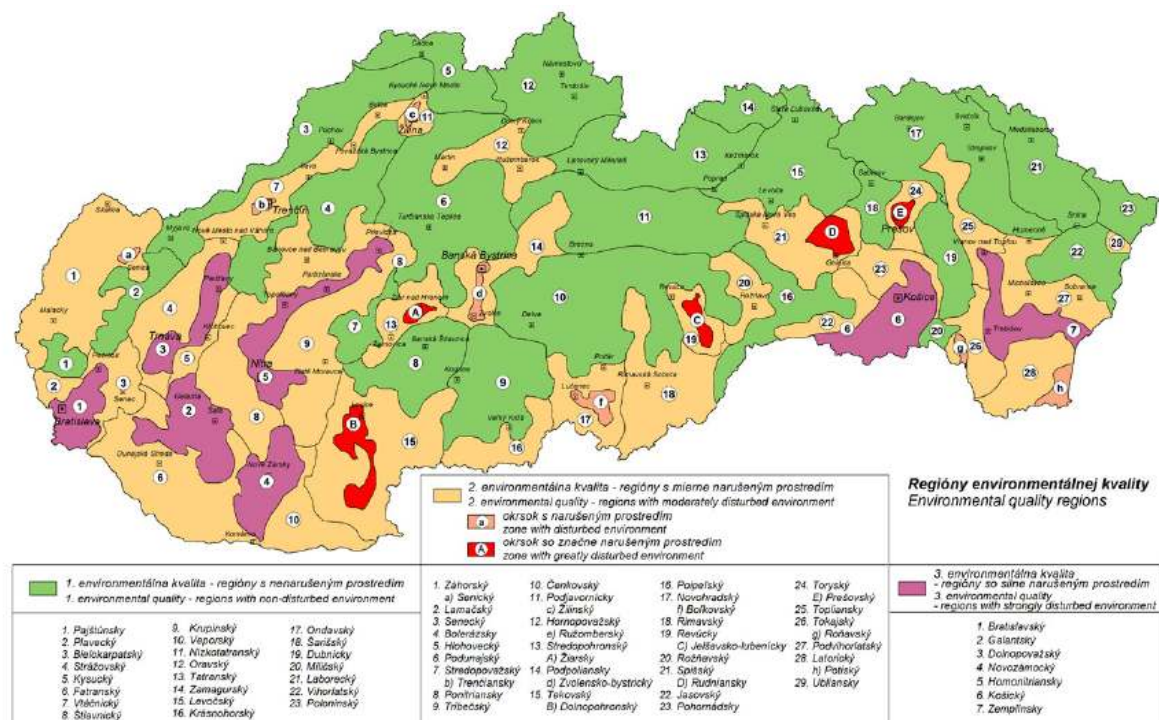
Významný podiel na produkcii v rámci tohto odvetvia malo v minulosti poľnohospodárske družstvo AGROTAJ – poľnohospodárske výrobné družstvo Tajná – v likvidácii a spoločnosť Tekro Nitra s.r.o.

V obci sa nachádza Butikové vinárstvo Tajna Vineyards & Winery, ktoré sa zaoberá pestovaním hrozna a výrobou vysoko kvalitných vín pre náročného zákazníka. Priamo medzi vinohradmi má postavené vinárstvo s najmodernejšou vinárskou technológiou. Venujú sa nie len výrobe vína, ale aj exkluzívnym eventom a degustáciám.

6.13. Súčasný stav kvality životného prostredia

Súčasný stav kvality životného prostredia dotknutého územia je výsledkom predovšetkým prírodných podmienok a antropogénnych vplyvov. Prírodné prvky prostredia obce sú zväčša antropogénne zmenené. Jednotlivé zložky životného prostredia sú v rámci obce a jej okolia ohrozované, pričom formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre urbanizované prostredie. Podľa environmentálnej regionalizácie Slovenska sa územie obce Tajná nachádza v Tribečskom regióne s mierne narušeným prostredím.

Mapa: Regióny environmentálnej kvality

zdroj: <https://enviroportal.sk>

K najväčším zdrojom znečistenia v záujmovom území možno zaradiť sídlo ako také (obytné objekty, služby miestneho charakteru a iné zariadenia, ktoré produkujú emisie, odpady a pod.), prvky technickej a dopravnej infraštruktúry a poľnohospodársku činnosť. Zdroje znečistenia možno deliť podľa spôsobu pôsobenia na plošné, líniové, bodové a tiež podľa druhu kontaminantov. Vždy ide o kombináciu spôsobu pôsobenia a druhu látok škodlivo pôsobiacich najmä na pôdu, ovzdušie, povrchové a podzemné vody. Plošné pôsobenie spôsobuje najmä aplikácia rôznych ochranných látok a živín a tiež emitovanie hluku, znečisťujúcich látok s diaľkovým prenosom v ovzduší a povrchovými a podzemnými vodami. Líniové znečistenie spôsobujú úniky alebo splachy kontaminantov do povrchových tokov, ako aj prvky technickej a dopravnej infraštruktúry. Bodové znečistenie spôsobujú jednotlivé prevádzky, havárie, poľnohospodárska činnosť, skládky odpadov a určité prvky dopravnej a technickej infraštruktúry.

Analýzou súčasného stavu životného prostredia so zreteľom na negatívne dôsledky znehodnocovania životného prostredia a na ťažiskové problémy životného prostredia podľa jednotlivých zložiek sa vymedzili 5 tried ŽP:

1. trieda prostredie vysokej úrovne - je to územie, ktoré má hygienicky vhodné podmienky pohody, je esteticky a krajinársky hodnotné, nedevastované civilizačnými zásahmi, prevláda pôvodný charakter krajiny. Na sledovanom území nie je možné do tejto kategórie zaradiť takmer žiadnu lokalitu, alebo segment krajiny.

2. trieda prostredie vyhovujúce - podmienky pohody sú na nižšej úrovni, ale je to územie esteticky a krajinársky hodnotné, výrazne nie je ovplyvňované negatívnymi

vplyvmi civilizačných zásahov, i keď sú tu už určité negatívne vplyvy, ktoré však nepôsobia negatívne na pohodu obyvateľov a sú prakticky zanedbateľné. Sú to najmä územia s vyšším podielom nelesnej stromovej a krovitej vegetácie, trvalými trávnymi plochami, zachovalé brehové porasty, v určitom zmysle slova aj územia s poľnohospodárskou pôdou.

3. trieda prostredie rozporné - má čiastočne hygienicky nevhodné prostredie s miernymi prekračovaním niektorých hygienických štandardov. Miestami sú tu určité negatívne vplyvy civilizačných zásahov. Na území sú do tejto triedy začlenené menšie územia v okolí hospodárskych dvorov.

4. trieda prostredie narušené - je to územie, kde sú prekračované viaceré hygienické štandardy (resp. jeden výrazne) s negatívnymi vplyvmi civilizačných faktorov. V tejto triede je zaradené: širšie okolie obce.

5. trieda prostredie silne narušené - je to územie, kde sú vysoko prekračované hygienické štandardy so silnými negatívnymi vplyvmi civilizačných faktorov s nízkou úrovňou pohody.

Ovzdušie

V súčasnom období sledované územie obce patrí medzi územia s mierne znečisteným ovzduším. Ovzdušie je znečisťované v prevažnej miere popolčekom, oxidom siričitým a prachom, pričom vyššie emisné koncentrácie týchto znečisťujúcich látok sú typické najmä pre intravilán obce. Na celkových emisiách majú hlavný podiel plynné exhaláty, pričom sa na nich v rozhodujúcej miere podieľa aj cestná doprava.

Na znečisťovaní ovzdušia širšieho záujmového územia zo stacionárnych zdrojov sa v minulosti podieľali predovšetkým energetické zdroje väčších priemyselných podnikov, centrálné tepelné zdroje sídlisk a tepelné kotolne v meste Vráble a Nitra. Štruktúra zdrojov znečisťovania sa v uplynulom období pozmenila, v súčasnosti sa znižuje rozsah znečistenia z energetiky (plynifikácia kotolní, diverzifikácia tepelných zdrojov) a pribúdajú zdroje znečistenia z výroby (tzv. technologické zdroje).

Z vývoja množstva základných znečisťujúcich látok v okrese Nitra v rokoch 2009 až 2016 (NEIS, 2018) vyplýva, že vývoj množstva znečisťujúcich látok v okrese Nitra má priaznivý charakter, nakoľko množstvá základných znečisťujúcich látok sú stabilné, s výnimkou množstva CO, ktoré má mierne stúpajúcu tendenciu.

Vývoj množstva zákl. znečisťujúcich látok v okrese Nitra v rokoch 2009 – 2016

Rok	Názov okresu	SO ₂ (t)	NO ₂ (t)	CO (t)	TZL (t)
2009	Nitra	9,75	630,49	2 198,90	43,01
2010	Nitra	9,63	483,93	1 979,70	51,67
2011	Nitra	19,15	743,46	1 776,76	49,97
2012	Nitra	38,28	148,55	768,34	42,76
2013	Nitra	45,25	151,27	899,28	44,86
2014	Nitra	74,20	154,10	1 035,15	52,26
2015	Nitra	76,076	157,713	1463,974	46,254
2016	Nitra	66,202	158,051	1 628,59	42,237

Zdroj: NEIS, 2018

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany ovzdušia, na základe § 7 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení zákona č. 318/2012 Z.z. uverejňuje zoznam jednotlivých skupín zón a aglomerácií. Nitriansky kraj patrí do prvej skupiny zón a aglomerácií, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia jednou látkou alebo viacerými znečisťujúcimi látkami vyššia ako limitná hodnota, prípadne limitná hodnota zvýšená o medzu tolerancie. V prípade ozónu je koncentrácia vyššia ako cieľová hodnota pre ozón. Znečisťujúca látka, pre ktoré je Nitriansky kraj zaradený do prvej skupiny je PM₁₀.

V druhej skupine je Nitriansky kraj zaradený pre znečisťujúce látky PM_{2,5} a NO₂, v ktorej je úroveň znečistenia znečisťujúcimi látkami medzi limitnou hodnotou a limitnou hodnotou zvýšenou o medzu tolerancie. Celé Slovensko je do druhej skupiny zaradené pre ozón.

Tretiu skupinu tvoria zóny a aglomerácie, v ktorých je úroveň znečistenia ovzdušia pod limitnými hodnotami. Nitriansky kraj patrí do tejto skupiny pre znečisťujúce látky oxid siričitý, oxid uhoľnatý a benzén.

Najväčší problém na Slovensku, ale aj vo väčšine európskych krajín predstavuje v súčasnosti znečistenie tuhými znečisťujúcimi látkami PM₁₀ a PM_{2,5}. Úroveň znečistenia ovzdušia týmito znečisťujúcimi látkami môžeme charakterizovať ako závažnú.

Voda

Kvalita **povrchových vôd** na území Slovenska je dlhodobo nepriaznivá. Hodnotenie kvality povrchových vôd sa v súlade s § 4a, ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov vykonáva v povodiach, čiastkových povodiach a v útvaroch povrchových vôd. Porovnanie - súlad/nesúlad s hodnotami uvedenými v nariadení vlády č. 269/2010 Z. z. hovorí o vyhovujúcej/nevyhovujúcej kvalite vody a v prípade negatívneho výsledku indikuje potrebu realizácie opatrení. Kvalita povrchových vôd sa hodnotí v každom mieste monitorovania vo vzťahu k všeobecným požiadavkám na kvalitu povrchových vôd.

V obci Tajná nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Stabilizujúcim resp. zlepšujúcim faktorom v tomto smere by bolo vybudovanie kompletnej siete kanalizácie, aby sa splaškové vody nemuseli sústreďovať v prevažne nevyhovujúcich žumpách. Kvalita vody vo vodných tokoch v dotknutom území nie je pravidelne sledovaná. Kataster a územie obce patrí do povodia rieky Žitavy. Kvalita vody rieky Žitava je ovplyvňovaná hlavne komunálnymi odpadovými vodami zo Zlatých Moraviec a Vrábľov. Kvalita vody v rieke Žitava býva pozorovaná v stanici Hul. Na základe doterajších pozorovaní možno konštatovať, že všetky zisťované limity na základe nariadenia vlády boli prekročené. Najvýraznejší podiel na tejto situácii má hlavne celý rad zdrojov znečistenia.

Kvalita podzemných vôd v záujmovom území nie je dobrá, hlavne z hľadiska hygienicko - epidemiologického boli podzemné vody hodnotené v mnohých prípadoch ako nevhodné. Najvýraznejším vplyvom na zhoršenie kvality podzemných vôd je vplyv poľnohospodárstva. V súčasnom období sa v dotknutom území

nenachádza žiaden zdroj znečistenia, ktorý by bezprostredne ovplyvňoval kvalitu podzemnej vody.

Pôda

Pôdny kryt je podmienený abiotickými prírodnými faktormi a je silno modifikovaný činnosťou človeka. Pôdny fond širšie posudzovaného územia tvoria poľnohospodársky využívané pôdy a antropogénne pôdy.

V riešenom území neboli robené podrobnejšie prieskumy kvality pôdy z hľadiska jej možnej kontaminácie. Vzhľadom na lokalizáciu areálu a zabezpečenie navrhovanej činnosti sa výraznejšia kontaminácia pôd ani neočakáva, výskyt starých záťaží vo forme významnej kontaminácie pôdy, vyžadujúcej sanačné opatrenia sa vylučuje.

Zdrojom znečistenia pôdy v širšom dotknutom území môže byť poľnohospodárska výroba – hnojenie a chemická ochrana rastlín. Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Pôdy na území obce Tajná možno charakterizovať ako relatívne čisté pôdy a nekontaminované pôdy, resp. mierne kontaminované pôdy. Reliéf v dotknutom území je prevažne zvlnený s možným vplyvom vodnej a veternej erózie. Odolnosť pôd proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je daná ako stredná. Nie je známy žiadny podrobný prieskum predmetných pôd zameraný na kontamináciu polutantmi. Vzhľadom na polohu lokality sa tu takéto sekundárne znečistenie pôdy nepredpokladá.

Biota

V priamo dotknutom území sa nenachádzajú žiadne cenné rastlinné a živočíšne spoločenstvá, ktorým by bola poskytovaná osobitná ochrana. Nenachádzajú sa tu ani biotopy národného, či európskeho významu, ktoré by mohli byť realizáciou zámeru zničené, alebo poškodené. Pre územie priamo dotknuté realizáciou zámeru sú typické len antropogénne biotopy s minimálnou druhovou pestrosťou zástupcov rastlinnej aj živočíšnej ríše. Cenné spoločenstvá sú v dostatočnej vzdialenosti od priamo dotknutého územia. Významným zdevastovaným biotopom je regulovaný tok Žitavy a jej prítoky v riešenom území (tok Širočina a Tajniarsky potok). Už sám charakter záujmového územia ako urbanizovanej krajiny, doprava a iné prejavy antropogénnych aktivít, nedávajú predpoklad existencie územne kvalitnej bioty.

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov: ekonomickej a sociálnej situácie, výživových návykov, životného štýlu, úrovne zdravotníckej starostlivosti a v neposlednom rade aj kvality životného prostredia.

Nekoordinovaná a nesystémová exploatacia prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdy a tiež dopravná záťaž so všetkými

negatívnymi dôsledkami spôsobujú prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým aj do potravinového reťazca, ktorý končí u človeka. K zhoršovaniu životného prostredia prispieva aj neorganizované hromadenie priemyselných a komunálnych odpadov i celková zastaranosť technológií a infraštruktúry. Odlesňovanie, sceľovanie pozemkov a odvodnenie krajiny podmienili celkové narušenie funkčnosti a štruktúry krajiny s nepriaznivým dopadom na genofond a biodiverzitu. Toto všetko ovplyvňuje v konečnom dôsledku najmä vek a zdravotný stav ľudskej populácie.

Najčastejšie príčiny smrti v okrese Nitra a celkovo v SR za roky 2011 - 2014

Ukazovatele	Všetky príčiny smrti				
	Počet úmrtí	Miera celkovej úmrtnosti			
	Priemerne ročne r. 2011-2014*	na 100 000 obyv., hrubá úmrtnosť (HÚ)		na 100 000 obyv./ eur. štandard, WHO/EURO (ŠÚ)	
		priemerná miera HÚ ročne*	% rozdiel v mHÚ sledovaných regiónov oproti mHÚ v SR (SR je 100 %)	priemerná miera ŠtÚ ročne*	% rozdiel v mŠÚ sledovaných regiónov oproti mŠÚ v SR (SR je 100 %)
SR	51 942,3	960,2	100,0	786,4	100,0
OKRES NITRA	1 559,0	979,5	102,0	747,0	95,0
Mesto Nitra	721,0	913,6	95,1	734,6	98,3

Hodnoty zdravotného stavu obyvateľstva možno porovnávať s priemernými hodnotami za územie SR. Z tohto aspektu územie okresu Nitra nie je výnimočné. Hodnoty jednotlivých ukazovateľov sa pohybujú na úrovni celoslovenských priemerných hodnôt, prípade sú pod uvedeným priemerom. V poslednom období – podobne ako v celej republike aj v Nitrianskom okrese je zaznamenaný rapídny nárast alergií, najmä alergickej rinitídy sezónnej i celoročnej. Horšie ukazovatele sú v oblasti drogových závislostí. Najpočetnejšiu skupinu liečených užívateľov drog tvorila veková skupina 20 – 24 ročných (575 mužov a 133 žien), čo predstavovalo 34,1 %.

Hluk a vibrácie

Hluk a vibrácie patria k najväčším rizikovým faktorom zdravia človeka, avšak vplývajú aj na živočíšstvo. Negatívne pôsobia na zdravotný stav ľudí, vyvolávajú poruchy sluchu, psychiky, zapríčiňujú neurózy. Vibrácie sú aj poškodzujúcim faktorom stavieb a konštrukcií.

Zdrojom hluku v definovanom širšom dotknutom území je predovšetkým automobilová doprava. Intenzívnu dopravu môžeme považovať za prevažne líniový stresový faktor, ktorý negatívne vplyva na okolitú krajinu pozdĺž dopravných koridorov.

Legislatívne je hluk v súčasnosti upravený vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických

Vplyv na horninové prostredie a reliéf

Vzhľadom na povahu posudzovanej zmeny činnosti a jej umiestnenie nepredpokladáme žiadne vplyvy na geologické a geomorfologické pomery lokality. V dotknutom území, ani v jeho bezprostrednom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín, ktoré by mohli byť ovplyvnené realizáciou navrhovanej činnosti.

Potenciálnym negatívnym vplyvom na horninové prostredie môže byť v tomto prípade len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Činnosť je a bude prevádzkovaná tak, aby bola v prípade havárie maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie horninového prostredia. Navrhovanú zmenu v porovnaní so súčasným stavom preto hodnotíme ako bez vplyvu na geologické a geomorfologické pomery lokality.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Technické a technologické zabezpečenie navrhovanej činnosti je navrhnuté tak, aby prevádzkou zmeny navrhovanej činnosti neboli ovplyvnené hydrogeologické ani hydrologické pomery v dotknutom území.

Vzhľadom na umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti nepredpokladáme žiadne vplyvy na povrchové a podzemné vody lokality. Prevádzka naďalej predpokladá odvádzanie splaškových vôd do vodotesných žúmp. Splašková odpadová voda je/bude odvážaná a zneškodňovaná na základe vopred uzatvorenej zmluvy prostredníctvom oprávnenej osoby v zariadení na to určenom.

Potenciálnym negatívnym vplyvom na vodné pomery môže byť v tomto prípade len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyv zmeny navrhovanej činnosti na vodné pomery v porovnaní so súčasným stavom ako aj kumulatívne bez vplyvu.

Vplyvy na ovzdušie a klímu

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k zmene ani závažnému ovplyvneniu klimatických pomerov v dotknutom území v porovnaní so súčasným stavom.

Z hľadiska kvality ovzdušia bude navrhovaná činnosť emitovať znečisťujúce látky do ovzdušia predovšetkým v dôsledku pohybu automobilov. Nárast objemu výfukových splodín v ovzduší počas prevádzky však nebude nadlimitný. Navrhovaná činnosť nebude mať počas prevádzky výrazný negatívny vplyv na kvalitu ovzdušia v dotknutom území, ani jeho najbližšom okolí. Vplyv zmeny navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v hodnotenej lokalite možno hodnotiť ako málo významný.

Vplyvy na pôdu

V čase výstavby navrhovanej činnosti môže riziko kontaminácie pôd vzniknúť len v prípade poruchy stavebných strojov, kde môže dôjsť k úniku ropných látok. Tieto situácie budú riešené v súlade s havarijným plánom staveniska a dodržiavaním bezpečnostných predpisov a prevádzkových opatrení pre obdobie výstavby. Záber pôdy a strata produkčnosti je jedným z najvýznamnejších vplyvov realizácie rozšírenia prevádzky vinárstva na prírodné prostredie. Odňatím pôdy dôjde k celkovému záberu pôdy, ktorej časť bude preklasifikovaná. Na mieste výstavby je potrebné realizovať skrývku ornice, jej uskladnenie, ošetrovanie a použitie na zúrodnenie vybraných lokalít podľa platnej legislatívy.

Činnosť je a bude prevádzkovaná tak, aby bola v prípade havárie maximálne eliminovaná možnosť kontaminácie pôdy. Navrhovanú zmenu v porovnaní so súčasným stavom preto hodnotíme ako bez významného vplyvu na pôdne pomery lokality.

Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy

Vzhľadom na dostatočnú priestorovú vzdialenosť významných prírodných ekosystémov od lokality zámeru a jeho charakteru nie je predpoklad priameho negatívneho ovplyvnenia genofundu a biodiverzity širšieho záujmového územia.

Realizácia zmeny navrhovanej činnosti si nevyžiada výrub drevín.

Prevádzka vinárstva je lokalizovaná mimo zastavaného územia obce. Realizácia zmeny navrhovanej činnosti ani jej prevádzka si nevyžiada zásah ani odstránenie jestvujúcich biotopov a taktiež neovplyvní faunu a flóru posudzovanej lokality.

Zmenou navrhovanej činnosti nedôjde k narušeniu záujmov ochrany prírody a krajiny. Umiestnenie posudzovanej činnosti je navrhované v území, na ktoré sa vzťahuje prvý – všeobecný stupeň územnej ochrany, bez osobitnej územnej alebo druhovej ochrany. Vzhľadom na synantropný charakter fauny a flóry a nízku druhovú diverzitu v posudzovanej lokalite, absenciu chránených území v okolí posudzovanej činnosti, nepredpokladáme negatívny vplyv na faunu a flóru a ich biotopy. Navrhovanou činnosťou nebudú dotknuté ani ohrozené jednotlivé prvky ÚSES. V záujmovom území ani v tesnej blízkosti sa nenachádza žiadne územie zaradené do sústavy Natura 2000 ani žiadne chránené územie, ktoré by mohlo byť navrhovanou činnosťou ohrozené.

Vplyv na krajinu

Počas výstavby - V období výstavby možno predpokladať dočasné narušenie scenérie krajiny v dôsledku stavebných prác. Stavebná činnosť sa bude vykonávať v časti územia, ktoré je na okraji obce. Z tohto dôvodu nebude stavebná činnosť pôsobiť rušivo na krajinnú scenériu a estetické vnímanie prostredia občanmi. Tento vplyv bude aj tak krátkodobý a málo významný.

Počas prevádzky - Vplyvy na scenériu krajiny sú málo významné. Riešené územie sa nachádza mimo zastavaného územia obce. Novostavba bude slúžiť pre potreby vinárstva na spracovanie hrozna z okolitého vinohradu. Novobudovaná

stavba bude priamo nadväzovať na existujúcu zástavbu a okolité vinice bez rušivých efektov. Stavba bude zapustená do svahu čím sa dosiahne jej lepšie začlenenie do prostredia. Vzhľadom na vyššie uvedené, bude mať navrhovaná činnosť/lokalita najmä pozitívne prínosy na štruktúru scenériu krajiny v záujmovom území.

Vplyv na obyvateľstvo

Negatívne vplyvy počas výstavby predstavujú predovšetkým zvýšenú hlukovú záťaž a prašnosť na prilahlých komunikáciách.

Počas stavebných aktivít – najmä v počiatočnej fáze bude dochádzať k zvýšenej prašnosti v okolí priamo dotknutého areálu. Miera prašnosti bude závisieť od okamžitých poveternostných pomerov – rýchlosti a smere vetra. Tieto vplyvy na okolie je možné zmierniť vhodnými organizačnými opatreniami.

Intenzita dopravy počas budúcej prevádzky bude vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti mierne zvýšená.

V sociálnej sfére za pozitívny vplyv možno označiť predovšetkým vytvorenie pracovných príležitostí. Vinárstvo Tajna ponúkne predaj limitovanej produkcie vína a priláka do obce nových návštevníkov na súkromné degustácie alebo firemné a rodinné eventy, či teambuildingy.

Hlučnosť pri nepresiahne súčasnú úroveň. Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyvy navrhovanej zmeny činnosti na obyvateľstvo zo sociálneho a ekonomického hľadiska ako pozitívne, z environmentálneho hľadiska navrhovanej činnosti ako bez vplyvu.

Hodnotenie zdravotných rizík

Dôležitým činiteľom pri všetkých prácach spojených s realizáciou navrhovanej činnosti je bezpečnosť práce. Je potrebné, aby všetci zodpovední pracovníci pri prácach dôsledne dodržiavali bezpečnostné predpisy. Pri výstavbe sa musia vytvoriť podmienky pre dodržiavanie zásad ochrany a bezpečnosti práce v súlade s príslušnými bezpečnostnými predpismi. Počas rekonštrukcie a dostavby musí byť stavenisko označené a zabránený vstup nepovolaným osobám.

Zhotoviteľ musí pre svojich pracovníkov na stavenisku zabezpečiť sociálne požiadavky a hygienické opatrenia v súlade s platnými zákonmi a predpismi.

Priame zdravotné riziká počas prevádzky objektov navrhovanej činnosti sú minimálne. Prípadné zdravotné riziká budú eliminované dodržiavaním bezpečnostných predpisov a prevádzkových poriadkov. Všetky používané zariadenia sú konštruované tak, aby nemohlo prísť k priamemu ohrozeniu života alebo zdravia pracovníkov. Zdravotné riziko s možným širším záberom nie je reálne. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti, pracovné postupy, materiálové vstupy a výstupy z činnosti a hlavne jej umiestnenie, negatívny dopad na obyvateľov je zanedbateľný.

Zmena navrhovanej činnosti a jej prevádzka nebude mať žiaden negatívny vplyv na zdravie obyvateľov.

V. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Zmena navrhovanej činnosti predstavuje rozšírenie existujúcej prevádzky vinárstva Tajna v areáli investora v Nitrianskom kraji, v okrese Nitra, v obci Tajná k.ú. Tajná. Rozšírenie prevádzky vinárstva spočíva vo vybudovaní novej výrobnoprevádzkovej budovy, kde sa presunie celá výroba zo súčasných, existujúcich priestorov.

Novo navrhovanú stavbu môžeme rozdeliť na tri priestory – výrobný, administratívny a degustačný. Novostavba bude slúžiť pre potreby vinárstva na spracovanie hrozna z okolitého vinohradu. Stavba bude zapustená do svahu čím sa dosiahne jej lepšie začlenenie do prostredia.

Nová budova bude napojená na vnútroareálový rozvod elektrickej energie, splašky budú odkanalizované do vodotesnej žumpy, technologická odpadová voda bude zberaná do retenčnej nádrže, po prečistení budú odvádzané do vsakovacej jamy. Dažďové vody zo strechy a spevnených plôch budú odvádzané do vsakovacích jám (resp. studní). Objekt bude vykurovaný tepelnými čerpadlami, ktorými bude zabezpečené i chladenie vnútorného priestoru.

Prístup na pozemok bude riešený napojením na existujúce vnútroareálové spevnené plochy. Do areálu vinárstva je z regionálnej cesty III. triedy č. 1651 zrealizovaný vjazd, ktorý si nevyžiada stavebnú úpravu ani rozšírenie. K prevádzke vinárstva patria i existujúce parkovacie plochy prístupné priamo z cesty III. triedy č. 1651, ktoré zostanú nezmenené.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nebude navrhovaná zmena činnosti predstavovať novú činnosť. Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia, výsledné pôsobenie navrhovanej zmeny neohrozí funkčnosť prvkov ekologickej stability a osobitne chránených častí prírody, ani charakter krajinnej štruktúry so zastúpením cenných a významných prvkov v dotknutom území.

Vplyvy navrhovanej zmeny na jednotlivé zložky životného prostredia sú opísané v predchádzajúcich kapitolách. Z hľadiska komplexného posúdenia očakávaných vplyvov môžeme zhodnotiť, že vo väčšine sledovaných ukazovateľov je zmena navrhovanej činnosti hodnotená ako bez vplyvu.

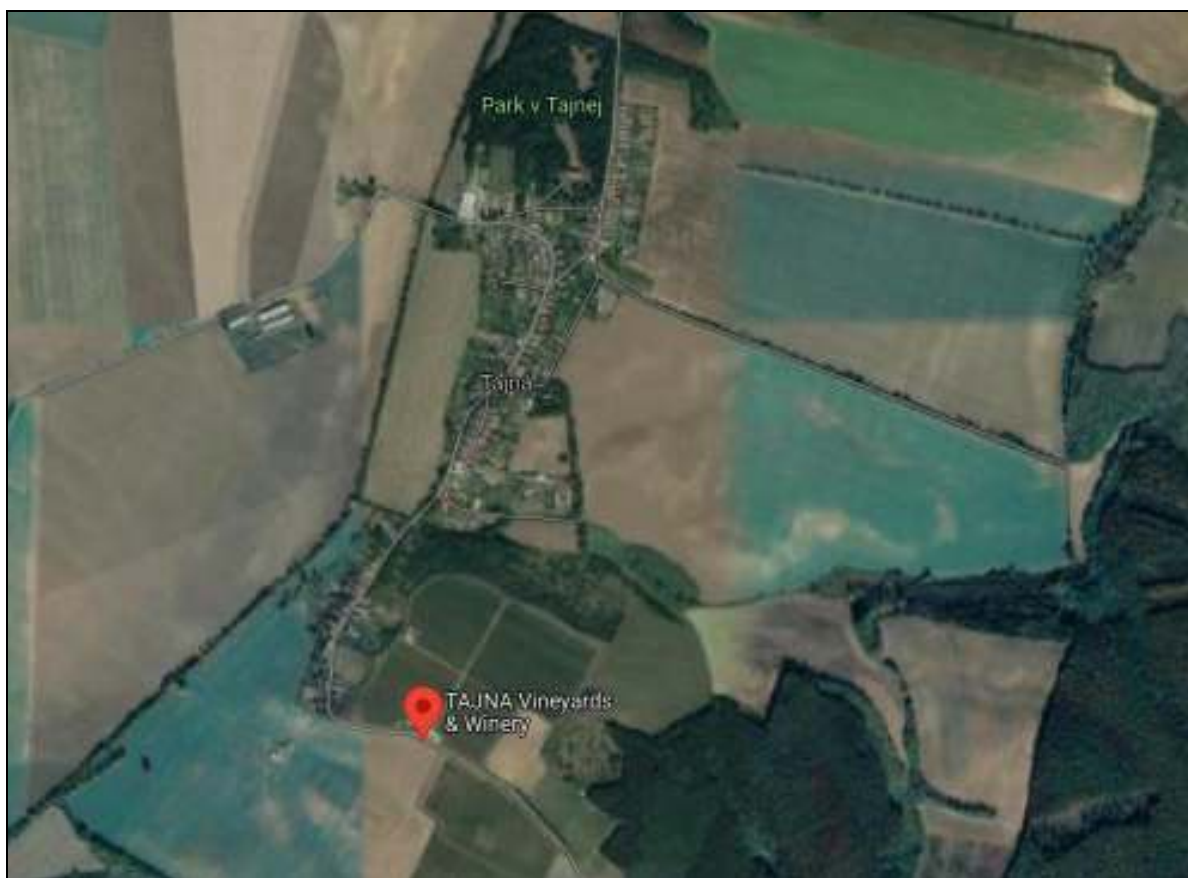
Na základe uvedených skutočností a výsledkov doteraz spracovaných odborných podkladov odporúčame oznámenie o zmene navrhovanej činnosti ukončiť v tomto štádiu a ďalej zmenu činnosti neposudzovať, nakoľko realizácia rozšírenia prevádzky vinárstva Tajna je environmentálne prijateľná a nebude mať pri bežnej prevádzke negatívny vplyv na životné prostredie a obyvateľstvo. Pri splnení podmienok legislatívy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľov je v plnej miere akceptovateľná.

VI. Prílohy

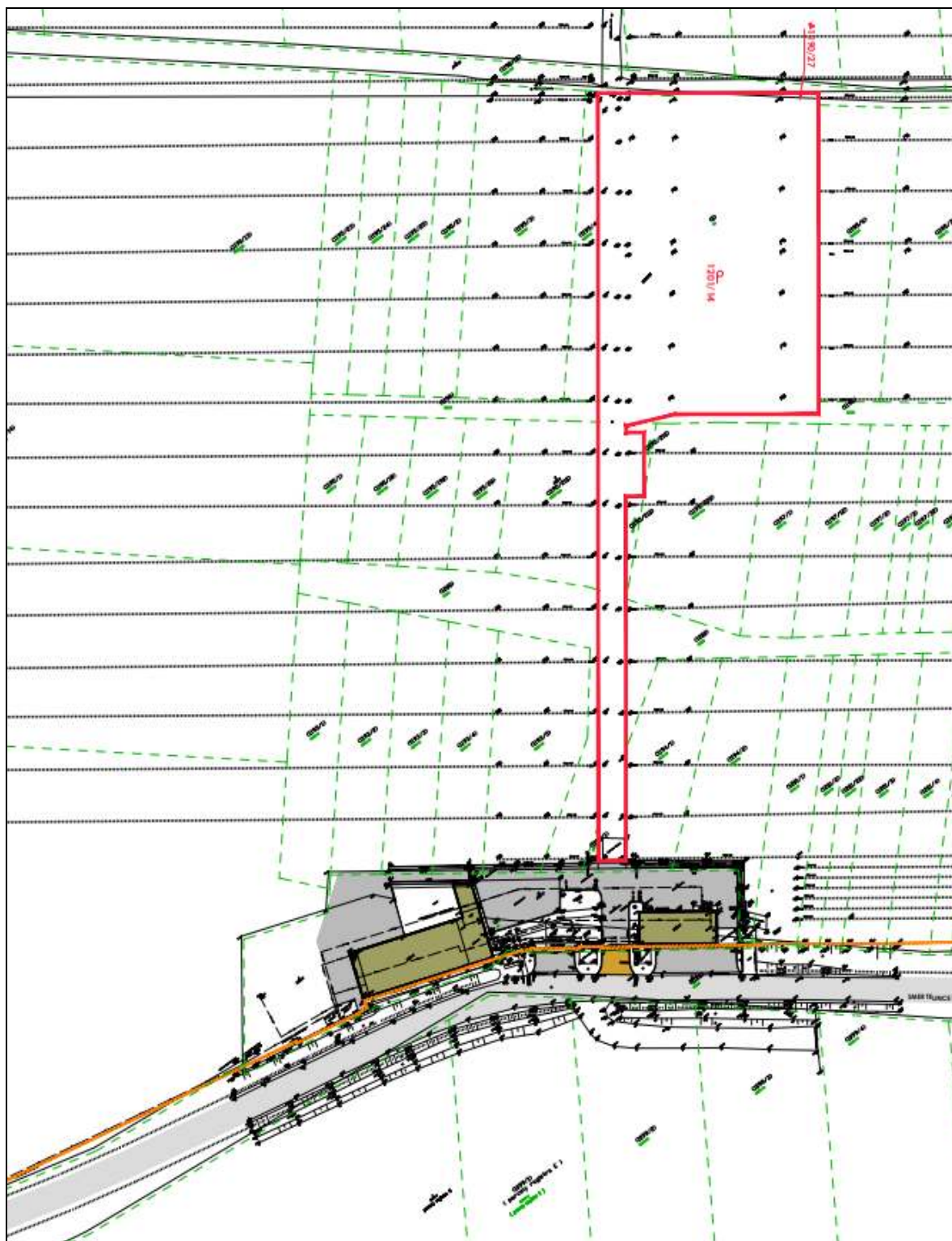
1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona; v prípade, ak áno, uvedie sa číslo a dátum záverečného stanoviska, príp. jeho kópia

Navrhovaná činnosť bola posudzovaná ešte v roku 2012 a v danej veci bolo vydané rozhodnutie č. A/2012/01537-010-F21 zo dňa 22.06.2012. V súčasnosti dochádza k rozšíreniu existujúcej prevádzky vinárstva Tajna, vybudovaniu novej výrobnoprevádzkovej budovy v areáli vinárstva, kde sa presunie celá výroba zo súčasných, existujúcich priestorov. Keďže dochádza k rozšíreniu prevádzky spoločnosti TAJNA s. r. o. (historický názov VINDETA s. r. o.), navrhovaná činnosť podlieha oznámeniu zmeny činnosti v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

2. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe

Situácia

Fotografia - Prevádzka vinárstva Tajná

3. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti

Ako podklad k vypracovaniu predmetného oznámenia o zmene činnosti slúžili informácie poskytnuté navrhovateľom, projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie „ROZŠÍRENIE PREVÁDZKY VINÁRSTVA TAJNA“.

VII. Dátum spracovania

Nitra, november 2021

VIII. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia

.....

PSSDI, s. r. o.
Ing. Peter Starovič
Vikárska 1077/13
949 01 Nitra

IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa

.....

Mgr. Rastislav Demeš
Nevidzany 288
951 62 Nevidzany